

TIDAHOLMS
KOMMUN

Årsredovisning 2014

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kommunalrådet har ordet	1
Sammanställd redovisning (Kommunkoncernen)	
Resultaträkning	2
Kassaflödesrapport	2
Balansräkning	3
Noter	4
Kommunen	
Resultaträkning	7
Kassaflödesrapport	7
Balansräkning	8
Noter	9
Driftsredovisning	14
Investeringsredovisning	15
Förvaltningsberättelse	
Ledning och styrning av de kommunala verksamheterna	18
Omvärldsanalys	18
Hållbarhetsredovisning	20
Personalekonomisk redovisning	22
Väsentliga personalförhållanden	23
Ekonomisk översikt – kommunkoncernen	26
Ekonomisk översikt – kommunen	28
Kommunallagens balanskrav	30
Förväntad utveckling/Framtid	35
Redovisningsprinciper	37
Läsanvisningar	39
Revisionsberättelse	40

För att Tidaholm skall vara en attraktiv kommun att leva och bo i måste kommunen hela tiden utvecklas. Vi måste veta vart vi vill och ha en plan för hur vi ska ta oss dit.

Medborgaren i fokus, attraktiv kommun, näringsliv och boende är de målområden kommunen har. Det är dessa målområden som varit grunden för våra diskussioner under 2014. Kommunens arbete med målstyrning och budgetomställning har tagit stora steg framåt. Och ännu längre ska vi!

Uttryckt ekonomiskt, är vårt mål, att vi skall sträva mot att ha ett resultat på 2 % av våra skatteintäkter för att kunna göra investeringar. Det ger oss möjlighet att prioritera och satsa på saker som gör stor skillnad och som gör Tidaholm till en bättre kommun för alla.

Vi har under året som gått gjort en hel del satsningar. En satsning är projektet tidiga insatser 0-5 år som syftar till att skapa förutsättning för en bra och jämlik start i livet för alla barn. En annan satsning är vår spontanidrottsplats som skapat möjligheter för personer i alla åldrar att utöva en mängd aktiviteter i centrala Tidaholm. Jag vill också lyfta renoveringen av Forshallen och den nya relax-avdelningen där samt utbyggnaden av våra förskolor.

Detta är några exempel på hur vi under 2014 har fortsatt arbetet för att Tidaholm skall vara en attraktiv kommun att leva och bo i. Vi vill möta framtidens utmaningar med politiskt mod och styrka. Nu ser vi fram emot 2015!

Anna-Karin Skatt (S)
Kommunstyrelsens ordförande

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Resultaträkning och kassaflödesrapport

Resultaträkning - koncernen (tkr)			
	Not	2014	2013
Verksamhetens intäkter		263 969	238 901
Verksamhetens kostnader		-801 953	-769 454
Avskrivningar		-49 433	-49 311
Verksamhetens nettokostnader		-587 417	-579 864
Jämförelsestörande intäkter		0	12 092
Jämförelsestörande kostnader		0	-143 789
Verksamhetens nettokostnader efter jämförelsestörande poster		-587 417	-711 561
Skatteintäkter		482 083	471 046
Generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift		128 954	131 911
Finansiella intäkter		1 099	4 546
Finansiella kostnader		-12 213	-14 212
Resultat före extraordinära poster		12 506	-118 270
Bokslutsdispositioner			
Skattekostnader			
Uppskjuten skatt		-1 283	-673
Årets resultat		11 223	-118 943
Årets resultat exkl jämförelsestörande poster	6	11 223	12 754

Kassaflödesrapport - koncernen (tkr)			
	Not	2014	2013
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		11 223	-118 943
Justering för av- och nedskrivningar		49 433	53 908
Justering för gjorda avsättningar		-487	
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		1 752	3 834
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		61 921	-61 201
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-1 744	92 274
Ökning/minskning förråd och varulager		1 350	1 917
Ökning/minskning kortfristiga skulder		32 624	-3 234
Kassaflöde från den löpande verksamheten		94 151	29 756
INVESTERINGS VERKSAMHETEN			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-59 140	-41 723
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar		896	
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		369	298
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-23	
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-57 898	-41 425
FINANSIERINGS VERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån			5 003
Amortering av skuld		-22 136	-26 422
Minskning av långfristiga fordringar			
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-22 136	-21 419
Årets kassaflöde		14 117	-33 088
Likvida medel vid årets början		86 512	119 600
Likvida medel vid årets slut		100 629	86 512

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Balansräkning

Balansräkning - koncernen (tkr)			
TILLGÅNGAR	Not	2014	2013
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, bygn. och tekn. Anläggningar		807 158	796 556
Maskiner och inventarier		28 840	31 295
Summa materiella anläggningstillgångar		835 998	827 851
Finansiella anläggningstillgångar			
Värdepapper, andelar, bostadsrätter mm	1	3 251	3 169
Uppskjuten skatt		19 366	20 142
Långfristiga fordringar		137	124
Summa finansiella anläggningstillgångar		22 754	23 435
SUMMA ANLÄGGN.TILLGÅNGAR		858 752	851 286
Bidrag till infrastruktur			
Medfinansiering E20		5 600	
SUMMA BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR		5 600	0
Omsättningstillgångar			
Förråd		4 691	6 041
Fordringar			
Övriga kortfristiga fordringar	2	74 081	72 337
Summa kortfristiga fordringar		74 081	72 337
Kassa och bank		100 629	86 512
SUMMA OMSÄTTN.TILLGÅNGAR		179 401	164 890
SUMMA TILLGÅNGAR		1 043 753	1 016 176
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
		2014	2013
Eget kapital, ingående värde		343 042	462 488
Årets resultat		11 223	-118 942
Resultatutjämningsreserv		12 613	12 613
Lokal utvecklingsreserv		12 092	12 092
EGET KAPITAL		378 970	368 251
Avsättn. för pensioner o likn förpliktelser		4 544	5 177
Avsättn. bidrag till infrastruktur		6 000	
Avsättning latent skatt		22 514	22 028
SUMMA AVSÄTTNINGAR		33 058	27 205
Lån i banker och kreditinstitut		426 466	448 486
Investeringsinkomster		401	
Långfristiga skulder, totalt		426 867	448 486
Leverantörsskulder		42 079	35 931
Övriga kortfristiga skulder	3	162 779	136 303
Kortfristiga skulder, totalt		204 858	172 234
SUMMA SKULDER		631 725	620 720
SKULDER, AVS. OCH EGET KAPITAL		1 043 753	1 016 176
ANSVARSFÖRBINDELSER			
		2014	2013
Pensionsförpliktelser inkl löneskatt ej upptagna i balansräkning	4	186 107	195 180
Borgen och andra förpliktelser	5	34 542	34 783
SUMMA ANSVARSFÖRBINDELSER		220 649	229 963

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Noter

Noter – koncernen (tkr)

Not 1 Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar	2014	2013
Aktier		
Swedbank	23	23
Companion	10	
Grundfond Tidaholm-Hökensås semesterby	10	10
Bredband Östra Skaraborg ¹⁾	2 548	2 476
Kommuninvest ²⁾	660	660
Summa	3 251	3 169

¹⁾ Ägarandel 25%, org nr 556673-3175

²⁾ Insatsen hos Kommun Invest värderas till anskaffningsvärde. Överskottsutdelning i form av återbäring och insatsränta på inbetalda medlemsinsatser har nästan omgående gått tillbaka till Kommun Invest för att öka kapitalet. Detta är enligt RKR's yttrande inte att beakta som en intäkt i kommunen och värdet på insatsen har inte skrivits upp. Enligt Kommun Invest är värdet på Tidaholms andel 2 427 tkr vid årsskiftet.

Not 2 Övriga kortfristiga fordringar

Övriga kortfristiga fordringar	2014	2013
Förutbet kostn/Uppl intäkt	24 072	30 339
Fakturafordran	12 567	7 622
Fordran VA-kollektivet		469
Konsumtionsavgift	30 005	27 261
Mervärdesskatt	6 405	5 504
Övrigt	1 032	1 142
Summa	74 081	72 337

Not 3 Övriga kortfristiga skulder

Övriga kortfristiga skulder	2014	2013
Pensioner individuell exkl löneskatt	16 931	16 048
Semlöneskuld	31 196	28 193
Arbetsgivaravgift	8 971	8 690
Källskatt	7 659	7 465
Förutbet int/uppl kostn	39 624	32 373
Moms	1 458	1 176
Kortfr del lån	21 006	21 115
Avräkning AÖS ¹⁾	5 510	5 392
Utnyttjad checkräkningskredit	27 144	13 707
Övrigt	3 100	2 144
Skuld VA-kollektivet	180	
Summa	162 779	136 303

¹⁾ Från 1 oktober 2011 debiterar Tidaholms kommun Falköpings kommuns renhållningsavgifter för AÖS (Avfallshantering Östra Skaraborg) räkning

Not 4 Pensionsskuld

Upparbetad skuld fr.o.m 1998 samt garanti- och visstidspensioner redovisas som avsättning i balansräkningen. Individuell del som kommer att utbetalas under mars månad 2014 redovisas som kortfristig skuld. Beräknad löneskatt (24,26 %) ingår i beloppen.

Pensionsskuld upparbetad före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse dvs. utanför balansräkningen. Uppgifterna om pensionsåtaganden baseras på beräkningar gjorda av KPA per 2014-12-31.

Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	2014	2013
Ingående ansvarsförbindelse	157 074	250 268
Försäkring IPR (inlösen, se förvaltningsberättelse sid 28)		-112 017
Aktualisering		64
Ränteuppräknings	1 117	1 794
Basbeloppsuppräknings	317	5 042
Ändr av försäkringstekn grunder		19 133
Bromsen	-1 205	
Övrig post	-2 572	-1 534
Årets utbetalningar	-4 960	-5 676
Summa pensionsförpliktelser	149 771	157 074
Löneskatt	36 336	38 106
Utgående ansvarsförbindelser	186 107	195 180
Aktualiseringsgrad	97%	97%

Not 5 Borgen o andra förpliktelser

Borgen o andra förpliktelser	2014	2013
Borgen o förlustansvar, egna hem o småhus	216	285
Borgen o andra förpliktelser	2 958	3 129
Övriga ansvarsförbindelser	50	51
Tidaholms Energi AB-företagsinteckning	31 318	31 318
Summa	34 542	34 783

Not 6 Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster

Årets resultat	2014	2013
Årets resultat	11 223	-118 943
<i>Jämförelsestörande poster</i>		
Inlösen del av pensionsskuld		-139 192
Återbetalning av AFA-pengar		12 092
Värdeförändring pensionsmedel		
Nedskrivningar		-4 597
Summa jämförelsestörande poster	0	-131 697
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster	11 223	12 754

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Noter

De kommunala bolagens resultaträkning

	Tidaholms Energi AB Koncern		Tidaholms Energi AB Moder		Tidaholms Elnät AB		Tidaholms Bostads AB	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Intäkter	91 604	90 628	61 778	61 812	38 061	37 589	19 417	19 210
Kostnader	-58 078	-66 866	-47 153	-57 041	-27 146	-27 166	-14 183	-13 695
Avskrivningar	-16 619	-17 375	-7 793	-7 554	-3 753	-4 834	-2 213	-2 283
Periodens/årets rörelseresultat	16 907	6 387	6 832	-2 783	7 162	5 589	3 021	3 232
Finansiella intäkter	73	88	1 648	2 696	39	47	40	57
Finansiella kostnader	-7 207	-8 140	-4 210	-4 714	-1 629	-2 655	-2 296	-2 429
Resultat efter finansiella poster	9 773	-1 665	4 270	-4 801	5 572	2 981	765	860
Bokslutsdispositioner					-5 570	-3 076		
Resultat före skatt	9 773	-1 665	4 270	-4 801	2	-95	765	860
Årets skatt								
Uppskjuten skatt	-1 283	-673						
Årets resultat	8 490	-2 338	4 270	-4 801	2	-95	765	860

Stiftelsen Tidaholm-Hökensås semesterby

Verksamheten i stiftelsen har ändrats från år 2013 och stiftelsen ändamål är numera att lämna bidrag till främjande av fritidens utnyttjande för friluftsliv inom Tidaholms kommun. Kommunens andel av omsättning och omslutning är mindre än 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag därför ingår stiftelsen inte längre i den sammanställda redovisningen.

Interna mellanhavanden

Ett antal transaktioner sker mellan de olika bolagen inom koncernen i Tidaholms kommun. I den sammanställda redovisningen elimineras dessa transaktioner. Nedanstående tabell ger en bild av dessa transaktioner.

Tidaholms energi säljer el och IT-tjänster till övriga enheter inom kommunen, Tidaholms kommun hyr lägenheter av bostadsbolaget. Kommunen säljer administrativa tjänster till dotterbolagen. Vid årsskiftet finns inga interna långfristiga lån utan de fordringar och skulder som finns är kortfristiga.

Koncernmellanhavanden	Kommun	Tbab	Teab	Summa
Resultaträkningen				
Säljare	Köpare			
Kommunen		1 110	1 432	2 542
Tidaholms Bostads AB	2 327			2 327
Tidaholms Energi AB - Koncern	10 762	2 616		13 378
Summa interna köp/försäljning	13 089	3 726	1 432	18 247
Balansräkningen				
Fordringar	Skulder			
Kommunen		252	840	1 092
Tidaholms Bostads AB	244			244
Tidaholms Energi AB - Koncern	1 320	38		1 358
Summa interna fordringar/skulder	1 564	290	840	2 694
Aktiekapital och grundfond		775	10 400	11 175
Kommunal borgen		61 159	255 536	316 695

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Noter

Eliminering av övervärde på anläggning i Teab

Övervärde anläggning Teab	2014	2013
Anskaffningsvärde 2001	32 418	32 418
Akkumulerade avskrivningar	-21 073	-19 452
Årets avskrivning	-1 621	-1 621
Utgående värde	9 724	11 345

År 2001 köpte TEAB anläggningar till ett värde över bokfört värde av Tidaholms kommun. Vid den sammanställda redovisningen justeras anläggningarnas värde, eget kapital samt avskrivningar.

Skillnader i redovisningsregler för kommun och bolag

Kommunen tillämpar redovisningsregler enligt Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från RKR.

TEAB har från och med 2014 börjat tillämpa redovisningsprinciper enligt K3 och i och med det gjort en konvertering av ingående värden. Avskrivningarna värde har ökat med 417 tkr vid övergången till K3 och reglerna för komponentavskrivning. Leasingen av värmepannan redovisas nu som finansiell leasing och påverkat avskrivningarna med 4 740 tkr.

TBAB tillämpar som tidigare redovisningsprinciper enligt K2.

Vid upprättandet av sammaställd redovisning är det kommunens redovisningsprinciper som ska vara vägledande (RKR 8.2). Det kan vara nödvändigt att räkna om dotterföretags och därmed underkoncerners, resultat- och balansräkningar utifrån kommunens redovisningsprinciper. Vi bedömer här att skillnaderna som uppstått i och med att vi tillämpar olika redovisningsprinciper inte är av väsentlig karaktär och har därmed inte räknat om några värden.

KOMMUNEN

Resultaträkning och Kassaflödesrapport

Resultaträkning - kommunen (tkr)			
	Not	2014	2013
Verksamhetens intäkter	1	170 979	149 420
Verksamhetens kostnader	2	-747 723	-709 250
Avskrivningar	3	-32 222	-31 274
Verksamhetens nettokostnader		-608 966	-591 104
Jämförelsestörande intäkter	4	0	12 092
Jämförelsestörande kostnader	4	0	-143 789
Verksamhetens nettokostnader efter jämförelsestörande poster		-608 966	-722 801
Skatteintäkter	5	482 083	471 046
Generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift	5	128 954	131 911
Finansiella intäkter	6	1 202	4 684
Finansiella kostnader	7	-2 926	-3 926
Resultat före extraordinära poster		347	-119 086
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat		347	-119 086
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster	8	347	12 611

Kassaflödesrapport - kommunen (tkr)			
	Not	2014	2013
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		347	-119 086
Justering för ianspråktaga avsättningar		-487	-495
Justering för av- och nedskrivningar	3	32 222	35 871
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	21	235	5 957
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		32 317	-77 753
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	13	504	89 889
Ökning/minskning förråd och varulager		60	-50
Ökning/minskning kortfristiga skulder	20	14 276	-196
Kassaflöde från den löpande verksamheten		47 157	11 890
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-33 280	-32 093
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar		896	
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		30	230
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-10	
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-32 364	-31 863
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån		0	0
Amortering av skuld	18	-9 994	-13 003
Ökning av långfristiga fordringar		0	0
Minskning av långfristiga fordringar		0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-9 994	-13 003
Årets kassaflöde		4 799	-32 976
Likvida medel vid årets början		81 268	114 244
Likvida medel vid årets slut		86 067	81 268

KOMMUNEN

Balansräkning

Balansräkning - kommunen (tkr)			
TILLGÅNGAR	Not	2014	2013
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggn. och tekn. anläggningar	9	471 244	469 622
Maskiner och inventarier	10	24 755	25 800
Summa materiella anläggningstillgångar		495 999	495 422
Finansiella anläggningstillgångar			
Värdepapper, andelar, bostadsrätter mm	11	11 878	11 868
Summa finansiella anläggningstillgångar		11 878	11 868
SUMMA ANLÄGGN.TILLGÅNGAR		507 877	507 290
Bidrag till infrastruktur			
Medfinansiering E20	12	5 600	0
SUMMA BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR		5 600	0
Omsättningstillgångar			
Förråd		636	696
Fordringar			
Kortfristiga fordringar	13	44 307	44 812
Summa kortfristiga fordringar		44 307	44 812
Kassa och bank	14	86 067	81 268
SUMMA OMSÄTTN.TILLGÅNGAR		131 010	126 776
SUMMA TILLGÅNGAR		644 487	634 066
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital, ingående värde		331 337	450 423
Årets resultat		347	-119 086
Resultatutjämningsreserv		12 613	12 613
Lokal utvecklingsreserv		12 092	12 092
EGET KAPITAL	15	356 389	356 042
Avsättn. för pensioner o likn förpliktelser	16	4 544	5 177
Avsättn. bidrag till infrastruktur	17	6 000	
SUMMA AVSÄTTNINGAR		10 544	5 177
Lån i banker och kreditinstitut	18	137 495	147 465
Investeringsinkomster	19	401	
Långfristiga skulder, totalt		137 896	147 465
Leverantörsskulder		24 540	23 759
Övriga kortfristiga skulder		115 118	101 623
Kortfristiga skulder, totalt	20	139 658	125 382
SUMMA SKULDER		277 554	272 847
SKULDER, AVS. OCH EGET KAPITAL		644 487	634 066
ANS VARS FÖRBINDELSER			
Pensionsförpliktelser inkl löneskatt	22	186 107	195 180
Borgen och andra förpliktelser	23, 24	320 373	335 220
SUMMA ANS VARS FÖRBINDELSER		506 480	530 400

KOMMUNEN

Noter

Noter – kommunen (tkr)

Not 1 Verksamhetens intäkter

	2014	2013
Taxor och avgifter	42 732	38 766
Hyror och arrenden	16 892	16 351
Bidrag	64 459	50 017
Försäljn av verksamhet o entreprenader	38 529	36 646
Övriga intäkter	16 787	15 206
Avgår interna poster	-8 420	-7 566
Summa	170 979	149 420

Not 2 Verksamhetens kostnader

	2014	2013
Personalkostnader	480 198	457 577
Pensionskostnader o personalsociala omkostnader m.m.	33 179	30 082
Material, tjänster o övr kostn	217 844	206 761
Bidrag och transfereringar	24 522	22 396
Upplösn bidrag till statlig infrastruktur	400	
Avgår interna poster	-8 420	-7 566
Summa	747 723	709 250

Not 3 Avskrivningar

	2014	2013
Fastigheter och anläggningar	25 844	24 705
Maskiner och inventarier	6 378	6 569
Summa	32 222	31 274

Nedskrivningar redovisas under jämförelsestörande poster

Not 4 Jämförelsestörande poster

	2014	2013
Återbetalning AFA år 2005 o 2006		12 092
Inlösen del av pensionsskuld		-139 192
Nedskrivn bokf värde Kungsbroskolan		-4 597
Summa	0	-131 697

Not 5 Skatteintäkter och generella statsbidrag

	2014	2013
Utdebitering	22,07	22,07
Skatteintäkter	482 083	471 046
Kommunalskatt	483 362	473 804
Slutavräkningar	-1 279	-2 758
Generella statsbidr o utjämn	128 954	131 911
Inkomstutjämn	127 227	125 490
Kostnadsutjämn	-17 390	-15 141
Kostnadsutjämn LSS	-6 038	-5 400
Regleringsbidrag/-avgift	2 919	5 712
Strukturbidrag	1 309	
Fastighetsavgift	20 927	21 250
Summa	611 037	602 957

Not 6 Finansiella intäkter

Finansiella intäkter	2014	2013
Ränteintäkter externt	984	1 447
Ränteintäkter från dotterbolag	30	93
Utdelning aktier och andelar	2	14
Övriga finansiella intäkter	186	189
Delsumma	1 202	1 743
Pensionsfond		
Reavinst avyttring andelar p-fond		2 941
Delsumma	0	2 941
Summa	1 202	4 684

Not 7 Finansiella kostnader

Finansiella kostnader	2014	2013
Räntekostnader externt	-2 774	-3 344
Räntekostnader pensionsavsättn	-50	-366
Övriga finansiella kostnader	-102	-101
Delsumma	-2 926	-3 811
Pensionsfond		
Reaförlust avyttring andelar p-fond		-115
Delsumma	0	-115
Summa	-2 926	-3 926

KOMMUNEN

Noter

Not 8 Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster

	2014	2013
Årets resultat	347	-119 086
<i>Jämförelsestörande poster</i>		
Inlösen del av pensionsskuld	0	-139 192
Återbetalning av AFA-pengar	0	12 092
Nedskrivningar		-4 597
Summa jämförelsestörande poster	0	-131 697
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster	347	12 611

Not 9 Fastigheter och anläggningar

	2014	2013
Markreserv	14 153	14 131
Verksamhetsfastigheter	352 092	352 220
Fastighet för affärsverksamhet	23 622	26 298
Industrifastigheter	23 881	22 591
Publika fastigheter (Gator, vägar, parker mm)	41 643	41 423
Fastigheter för annan verksamhet	1 935	2 062
Övriga fastigheter	4 140	4 368
Pågående ny, till- eller ombyggn.	9 778	6 529
Summa	471 244	469 622

Not 10 Maskiner och inventarier

	2014	2013
Fordon	2 123	2 396
Övriga inventarier	22 632	23 404
Summa	24 755	25 800

Not 11 Värdepapper och andelar

	2014	2013
Aktier		
Tidaholms Bostads AB (helägt)	775	775
Tidaholms Energi AB (helägt)	10 400	10 400
Swedbank	23	23
Kommuninvest ¹⁾	660	660
Coompanion	10	
Delsumma	11 868	11 858
Grundfondskapital		
Tidaholm-Hökensås Semesterby	10	10
Delsumma	10	10
Totalsumma	11 878	11 868

¹⁾Insatsen hos Kommun Invest värderas till anskaffningsvärde. Överskottsutdelning i form av återbäring och insatsränta på inbetalda medlemsinsatser har nästan omgående gått tillbaka till Kommun Invest för att öka kapitalet. Detta är enligt RKR:s yttrande inte att beakta som en intäkt i kommunen och värdet på insatsen har inte skrivits upp. Enligt Kommun Invest är värdet på Tidaholms andel 2 427 tkr (1 570 tkr) vid årsskiftet.

Not 12 Bidrag till statlig infrastruktur

	2014	2013
Bidrag till statlig infrastruktur	6 000	
Upplösning	-400	
Summa	5 600	0

Kommunfullmäktige har i avsiktsförklaring från maj 2013 beslutat sin avsikt att medfinansiera utbyggnaden av E20 upp t o m 6 milj kr i 2013 års penningvärde (Kf § 55/2013). Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 15 år. Indexering av medfinansieringsbeloppet sker t o m utbetalningstidpunkten enligt Trafikverkets Infrastrukturindex - Investering Väg.

Not 13 Kortfristiga fordringar

	2014	2013
Kundfordringar	17 550	10 627
- varav konsumtionsavgifter	3 977	2 398
- varav fakturafordringar	11 724	7 090
- varav fakturafordringar AÖS ¹⁾	1 849	1 139
Statsbidragsfordringar	81	0
Diverse kortfristiga fordringar	6 641	5 746
- varav mervärdesskatt	6 405	5 504
- varav skattekonto	154	30
- varav övriga	82	212
Förutbetalda kostnader	5 008	5 803
Upplupna intäkter	15 027	22 167
- varav upplupna skatteintäkter	7 926	14 520
- varav övriga upplupna intäkter	7 101	7 647
Fordran VA-kollektiv	0	469
Summa	44 307	44 812

¹⁾ Från 1 oktober 2011 debiterar Tidaholms kommun Falköpings kommuns renhållningsavgifter för AÖS (Avfallshantering Östra Skaraborg) räkning

Not 14 Kassa och bank

	2014	2013
Kassa	46	32
Bank	86 021	81 236
Summa	86 067	81 268

Kommunen har en checkkredit på 25 miljoner som ej var utnyttjad vid bokslutstillfället.

Not 15 Eget kapital

	2014	2013
Ingående eget kapital	356 042	475 128
Årets resultat	347	-119 086
Totalt eget kapital	356 389	356 042
Varav resultatutjämningsreserv	12 613	12 613
Varav lokal utvecklingsreserv	12 090	12 090

Fullmäktige har under 2014 beslutat att avsätta 12 613 tkr av tidigare års resultat till resultatutjämningsreserv samt att avsätta 12 092 tkr till en lokal utvecklingsreserv.

KOMMUNEN

Noter

Not 16 Avsättning för pensioner

	2014	2013
Ingående avsättning	5 177	5 399
Nya förpliktelser under året	-22	316
Varav		
- ränte- och basbeloppsuppräknig	51	120
- ändr av försäkringstekn grunder	0	246
- övrig post	-73	-50
Årets utbetalningar	-487	-495
Förändring av löneskatt	-124	-43
Summa avsatt till pensioner	4 544	5 177
Aktualiseringsgrad	97%	97%
Överskottsmedel	0	0

I posten avsättning pensioner ingår visstidspension (ÖK-SAP) för en person med 813 tkr (1 010 tkr inkl löneskatt).

Årets ålderspensions- och indexeringspremier samt riskpremier är inbetalda under året. Tidaholms kommun har försäkrat bort efterlevandeskyddet samt förmånsbestämd ålderspension.

Not 17 Avsättning bidrag till statlig infrastruktur

	2014	2013
Bidrag till statlig infrastruktur	6 000	
Indexering	0%	
Summa	6 000	0

Kommunfullmäktige har i avsiktsförklaring från maj 2013 beslutat sin avsikt att medfinansiera utbyggnaden av E20 upp t o m 6 mnkr i 2013 års penningvärde (Kf § 55/2013). Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 15 år. Indexering av medfinansieringsbeloppet sker t o m utbetalningstidpunkten enligt Trafikverkets Infrastrukturindex - Investering Väg. År 2014 ingen indexering.

Not 18 Lån i banker och kreditinstitut

Lån i banker och kreditinstitut	2014	2013
Handelsbanken		
Ingående skuld	4 228	4 698
Kortfristig del av lån	-400	-423
Årets amortering	-422	-470
Återstående långfristig del	3 406	3 805
Swedbank hypotek		
Ingående skuld	8 847	11 282
Kortfristig del av lån	-632	-632
Årets amortering	-632	-2 435
Återstående långfristig del	7 583	8 215
Nordea Hypotek		
Ingående skuld	0	2 513
Kortfristig del av lån	0	0
Årets amortering	0	-2 513
Återstående långfristig del	0	0
Kommuninvest		
Ingående skuld	143 030	150 615
Nyupptagna lån		
Årets amortering	-8 939	-7 585
Kortfristig del av lån	-7 585	-7 585
Återstående långfristig del	126 506	135 445
Summa	137 495	147 465

Sammanställning lån i banker o kreditinstitut	2014	2013
Ingående skuld	156 105	169 108
Nyupptagna lån	0	0
Årets amortering	-9 993	-13 003
Kortfristig del av lån	-8 617	-8 640
Långfristig del av lån	137 495	147 465

Kortfristig del av lån (nästa års amortering) redovisas i specifikationen till not 20

Not 19 Investeringsinkomster

Förutbetalda intäkter som regleras över flera år	2014	2013
Investeringsbidrag	401	
återstående antal år (vägt snitt)	32	

Investeringsbidrag periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.

Not 20 Kortfristiga skulder

	2014	2013
Leverantörsskulder	24 541	23 760
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	14 127	14 032
Moms och punktskatter	1 458	1 176
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	16 630	16 099
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	82 722	70 315
Skuld till VA-kollektivet	180	0
Summa kortfristiga skulder	139 658	125 382

KOMMUNEN

Noter

Forts not 20

Specifikation på kortfristiga skulder	2014	2013
Leverantörsskulder	24 541	23 760
Korta skulder kreditinstitut	8 617	8 640
Avräkning Avfallshantering Östra Skaraborg	5 510	5 392
Moms och punktskatter	1 458	1 176
Personalens källskatt och avgifter	16 630	16 099
- varav källskatt	7 659	7 465
- varav arbetsgivaravgifter	8 971	8 634
Övriga kortfristiga skulder	1 575	664
Skuld till VA-kollektivet	180	0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	81 147	69 651
- varav semesterlöneskuld + soc avg	20 866	20 185
- varav upplupna löner	1 717	
- varav upplupna soc avg på semlöneskuld och uppl löner	8 613	7 763
- varav pensionskostn individuell	16 931	16 048
- varav sammandrag för prel F-skatt, se spec nedan	9 539	4 711
- varav förutbetalda skatteintäkter	4 426	3 058
- varav upplupna räntekostnader	253	386
- varav interimsskulder	18 063	17 500
- varav förutbetalda hyror	739	0
Summa	139 658	125 382

Specifikation F-skatt	2014	2013
Inbetald preliminär F-skatt		676
Summa tax 13	0	676
Inbetald preliminär F-skatt		-33 235
Fastighetsskatt		359
Uppl särsk löneskatt individuell del	3 768	3 768
Uppl särsk löneskatt på utbet pensioner	1 496	1 497
Uppl särsk löneskatt pensionsförsäkring		27 737
Summa tax 14	5 264	126
Inbetald preliminär F-skatt	-6 538	
Fastighetsskatt	348	
Uppl särsk löneskatt individuell del	3 942	3 893
Uppl särsk löneskatt på utbet pensioner	1 332	
Uppl särsk löneskatt pensionsförsäkring	1 077	16
Summa tax 15	161	3 909
Uppl särsk löneskatt individuell del	4 114	
Summa tax 16	4 114	0
Summa	9 539	4 711

Not 21 Justering övriga ej likviditetspåverkande poster

	2014	2013
Försäljningspris avyttran anläggningstillgång	-30	-230
Bokfört värde försäljning anläggningstillgång		39
Upplösning investeringbidrag	-12	
Pensionsskuld förändr avsättning	-146	273
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	400	
Förändring kortfristig del av ny låneskuld, se även not 14	23	5 875
Summa	235	5 957

Not 22 Pensionsskuld

Upparbetad skuld fr.o.m 1998 samt garanti- och visstidspensioner redovisas som avsättning i balansräkningen. Individuell del som kommer att utbetalas under mars månad 2014 redovisas som kortfristig skuld. Beräknad löneskatt (24,26 %) ingår i beloppen.

Pensionsskuld upparbetad före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse dvs. utanför balansräkningen. Uppgifterna om pensionsåtaganden baseras på beräkningar gjorda av KPA per 2014-12-31.

Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	2014	2013
Ingående ansvarsförbindelse	157 074	250 268
Försäkring IPR (inlösen, se förvaltningsberättelse sid 28)	0	-112 017
Aktualisering		64
Ränteuppräknig	1 117	1 794
Basbeloppsuppräknig	317	5 042
Ändr av försäkringstekn grunder	0	19 133
Bromsen	-1 205	0
Övrig post	-2 572	-1 534
Årets utbetalningar	-4 960	-5 676
Summa pensionsförpliktelser	149 771	157 074
Löneskatt	36 336	38 106
Utgående ansvarsförbindelser	186 107	195 180
Aktualiseringsgrad	97%	97%

Not 23 Solidarisk borgen

Tidaholms kommun har i november 2010 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2014-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Tidaholms kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2014-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 299,1 miljarder kronor och totala tillgångar till 290,7 miljarder kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 394,6 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 383,4 miljoner kronor.

Not 24 Borgen o andra förpliktelser

	2014	2013
Tidaholms Bostads AB	61 159	62 115
Tidaholms Energi AB	255 536	269 179
Borgen för föreningar	2 912	3 090
Bösab (Bredband Östra Skaraborg)	500	500
Egna hem, 40% kommunal garanti	216	285
Övriga	50	51
Summa	320 373	335 220

DRIFTSREDOVISNING

Driftsredovisning – kommunbidrag 2014 (tkr)

Skattefinansierad verksamhet

Kommunbidrag är det tillskott av skattemedel som nämnder och styrelser erhållit för att finansiera sin verksamhet på grund av att deras egna intäkter i form av avgifter, hyror specialdestinerade statsbidrag m.m. ej täcker kostnaderna för respektive nämnds verksamhet.

I kommunbidrag ingår ej kapitalkostnader.

Bokslut 2014

Förvaltnings- område	Ingående saldo	Kostnad			Intäkt			Summa avvikelse	Korri- geringar	Utgående saldo
		Bokfört	Budget	Avvikelse	Bokfört	Budget	Avvikelse			
Kommunstyrelse	9 541	75 360	69 734	-5 626	13 773	9 318	4 455	-1 171	1 744	10 114
Politik		5 588	4 570	-1 018	498	66	432	-586		
Kommunövergripande										
Pensioner		8 026	6 314	-1 712			0	-1 712		
Oförutsedda behov			2 801	2 801		75	-75	2 726		
Extern verksamhet		33 158	29 625	-3 533	8 187	5 607	2 580	-953		
Intern verksamhet		28 588	26 424	-2 164	5 088	3 570	1 518	-646		
Gemensam lönepott	16 672		18	18				18		16 690
Adm Tidaholm-Hökensås Semesterby		42		-42	42		42	0		0
Kultur o fritid	860	20 374	19 812	-562	5 121	4 136	985	423		1 283
Barn o utbildning	-84	290 240	283 650	-6 590	64 953	59 988	4 965	-1 625		-1 709
Miljö o byggnadsnämnd	5 041	6 398	7 019	621	1 445	1 895	-450	171		5 212
Social- o omvårdnadsnämnd	0	294 060	278 917	-15 143	63 135	53 039	10 096	-5 047	5 047	0
Socialförvaltningen		51 874	37 569	-14 305	9 816	4 200	5 616	-8 689	8 689	0
Omvårdnadsförvaltningen inkl gem		242 186	241 348	-838	53 319	48 839	4 480	3 642	-3 642	0
Teknisk nämnd	237	98 156	100 845	2 689	48 111	43 318	4 793	7 482	-6 791	928
Tekn.kont, fastighet, gata o park	-2923	88 547	86 155	-2 392	40 632	36 465	4 167	1 775		-1 148
Skadereglering	2 044	368	400	32	0	0	0	32		2 076
Planerat fastighetsunderhåll	965	2 973	4 939	1 966	0	0	0	1 966	-2 931	0
Bruket (IAC)	151	6 268	9 351	3 083	7 479	6 853	626	3 709	-3 860	0
Summa	32 267	784 630	759 995	-24 635	196 580	171 694	24 886	251	0	32 518
Finansiering										
Förskott kommunalskatt					612 316	611 335	981	981		
Slutavräkning kommunalskatt					-1 279	-966	-313	-313		
Ränta		2 767	3 648	881	1 482	875	607	1 488		
PO-Differens		-6 573	-5 300	1 273				1 273		
Reavinst/Reaförlust				0	30		30	30		
Medfinansiering E20		400		-400				-400		
Avskrivningar		28 879	30 146	1 267	13		13	1 280		
	0	25 473	28 494	3 021	612 562	611 244	1 318	4 339		
Totalt före jämförelsestörande poster	32 267	810 103	788 489	-21 614	809 142	782 938	26 204	4 590		
Jämförelseströrande kostnader o intäkter										
Återbet sjukförsäkringsavgift 2004						5 700	-5 700	-5 700		
								0		
								0		
	0	0	0	0	0	5 700	-5 700	-5 700		
Totalt	32 267	810 103	788 489	-21 614	809 142	788 638	20 504	-1 110		

INVESTERINGSREDOVISNING

Investeringsredovisning 2014 (tkr)

Ombudgetering investeringar 2014 till 2015 - skattefinansierat

Projekt Tekniska nämnden	Bokfört 2014	Budget 2014	Tilläggs- anslag o ombudg	Summa budget 2014	Avvikelse Budget /Bokfört	Ombudg etering	Täckning anslag	Överskott/ Underskott
Inventarier								
Inventarier Tekniskt kontor	101,8	100,0		100,0	-1,8			-1,8
Gata/Park maskiner o fordon		500,0		500,0	500,0	500,0		
CAD-program mm		25,0		25,0	25,0			25,0
Städutrustning	88,3	50,0		50,0	-38,3			-38,3
Fordon fastighetsenheten	222,8	300,0	-150,7	149,3	-73,5		73,5	
Lekutrustning verksamhetslokaler	78,4	125,0		125,0	46,6			46,6
Fastighet								
Skolor								
Forsenskolan - nybyggnad	1 704,9		4 156,5	4 156,5	2 451,6	1 000,0		1 451,6
Forsenskolan trafikåtgärder statsbidrag	-125,0				125,0			125,0
Städutrustning Forsenskolan			35,6	35,6	35,6			35,6
Rudbeck Ön - målning utvändigt	1 029,2	500,0	913,5	1 413,5	384,3			384,3
Rudbeck Ön - solskydd	118,3	400,0		400,0	281,7			281,7
Rudbeck Smedjegatan - utsug		400,0		400,0	400,0	400,0		
Kulturskolan, flytt	1 508,7			0,0	-1 508,7		1 508,7	
Förskolor								
Syrsan - renover o fjärrvärme	50,0		64,6	64,6	14,6			14,6
Stallängen - upprustning fjärrvärme	195,1		277,1	277,1	82,0			82,0
Björnen- Fjärrvärme och renovering samt tillbyggnad 2	2 696,3	3 500,0		3 500,0	803,7	803,7		
Hellidsområdet - Ny förskola 5 avdelningar, projektering	644,3	500,0		500,0	-144,3		144,3	
Äldreomsorg								
Villan yttertak	86,5		77,7	77,7	-8,8			-8,8
Villan - utv målning	20,6		24,8	24,8	4,2			4,2
Solvik - nytt fastighetsnät, data	100,0	120,0		120,0	20,0	20,0		
Fritidslokaler								
Forshallen, renovering B-del	11 001,5	6 000,0	2 057,2	8 057,2	-2 944,3			-2 944,3
Kulturfastigheter								
Saga - fönster o fasad	14,3		118,5	118,5	104,2			104,2
Museet - inre renovering	7,6		77,9	77,9	70,3			70,3
Övriga fastigheter								
Saneringsfastigheter - rivning	2,2		97,9	97,9	95,7	95,7		
Barnens Hus - nytt tak			499,3	499,3	499,3	499,3		
Bruket, förbättringsåtg 20 år	578,9			0,0	-578,9			-578,9
Bruket, fastighetskomp 10 år	2 242,3	2 000,0		2 000,0	-242,3			-242,3
Bruket, hyresgästanpassn 5 år	155,2			0,0	-155,2			-155,2
Fastighet - handikappanpassn	74,4		208,0	208,0	133,6	133,6		
Parker								
Bruksvillparken/Parker - div åtg, utbyte träd, förbättringar		100,0	33,1	133,1	133,1	133,1		
Friluftsbad, byte bryggor mm	54,3		47,3	47,3	-7,0			-7,0
Fontän von Essens Plats	377,9	100,0	277,8	377,8	-0,1			-0,1
Trädvårdsplan	73,9	100,0		100,0	26,1			26,1
Tidan - Belysning	186,2		150,0	150,0	-36,2			-36,2
Gator och trafikbelysning								
Ny matarled - Marbodol	743,3	4 000,0	3 377,6	7 377,6	6 634,3	6 634,3		
Gamla Torget - Ytskikt, etapp 2	622,4		564,0	564,0	-58,4			-58,4
GC-väg samt trafikreglering enl program	2 263,0	2 000,0	219,5	2 219,5	-43,5		272,5	
- Statsbidrag	-771,0	-1 000,0		-1 000,0	-229,0			
Tillgänglighetsanpassning busshållplatser		135,0		135,0	135,0			135,0
Expl nytt område			821,3	821,3	821,3	821,3		
Haga omr - exploatering			19,4	19,4	19,4			19,4
Haga omr - GC-väg			17,7	17,7	17,7			17,7
Haga omr - Belysning			29,5	29,5	29,5			29,5
Summa teknisk nämnd	26 146,6	19 955,0	14 015,1	33 970,1	7 823,5	11 041,0	1 999,0	-1 218,5

INVESTERINGSREDOVISNING

Forts investeringsredovisning - skattefinansierat

Projekt Kommunstyrelsen	Bokfört 2014	Budget 2014	Tilläggs- anslag o omdisp	Summa budget 2014	Avvikelse Budget /Bokfört	Ombudg etering	Täckning anslag	Överskott/ Underskott
Källrapportering omv			127,0	127,0	127,0	127,0		
Id- och accessprojekt	834,3		800,0	800,0	-34,3			-34,3
Ny server och lagringsmiljö	10,3	800,0		800,0	789,7	789,7		
Digitala informationstavlor infart	543,9	1 600,0		1 600,0	1 056,1	1 056,1		
IKT-Plan	1 200,9	1 200,0		1 200,0	-0,9			-0,9
Div fastighetsregleringar	37,3				-37,3			-37,3
Inventarier arbetsmarknadsenheten	90,7				-90,7			-90,7
Summa kommunstyrelse	2 717,4	3 600,0	927,0	4 527,0	1 809,6	1 972,8	0,0	-163,2

Projekt Social- och omvårdnadsnämnden	Bokfört 2014	Budget 2014	Tilläggs- anslag o omdisp	Summa budget 2014	Avvikelse Budget /Bokfört	Ombudg etering	Täckning anslag	Överskott/ Underskott
Äldreomsorg, inventarier	60,8	300,0	40,6	340,6	279,8	279,8		
Inventarier, Nya LSS-boendet			53,7	53,7	53,7	53,7		
Inventarier, Gnistan			16,7	16,7	16,7	16,7		
Summa social- och omvårdnadsnämnd	60,8	300,0	111,0	411,0	350,2	350,2	0,0	0,0

Projekt Kultur- och fritidsnämnden	Bokfört 2014	Budget 2014	Tilläggs- anslag o omdisp	Summa budget 2014	Avvikelse Budget /Bokfört	Ombudg etering	Täckning anslag	Överskott/ Underskott
Museum inventarier och utrustning	19,8			0,0	-19,8			
Inventarier Kultur- o fritidsnämnd	273,1	250,0	71,6	321,6	48,5	28,7		
Biblioteket inventarier	425,2		457,4	457,4	32,2	32,2		
Summa kultur- och fritidsnämnd	718,1	250,0	529,0	779,0	60,9	60,9	0,0	0,0

Projekt Barn- och utbildningsnämnden	Bokfört 2014	Budget 2014	Tilläggs- anslag o omdisp	Summa budget 2014	Avvikelse Budget /Bokfört	Ombudg etering	Täckning anslag	Överskott/ Underskott
Inventarier Barn- o utbildningsnämnden				0,0	0,0			
Inventarier Kulturskolan	52,1	70,0		70,0	17,9	17,9		
Inventarier CRT		25,0		25,0	25,0	25,0		
Inventarier Treklövers skolområde								
Inventarier Rudbecksgymnasiet	294,4	138,0	168,4	306,4	12,0	12,0		
Inventarier Forsen skolområde	197,4	196,0	31,7	227,7	30,3	30,3		
Inventarier Hökensås skolområde	758,9	571,0	266,8	837,8	78,9	78,9		
Summa barn- och utbildningsnämnd	1 302,8	1 000,0	466,9	1 466,9	164,1	164,1	0,0	0,0

Projekt Miljö- och byggnadsnämnden	Bokfört 2014	Budget 2014	Tilläggs- anslag o omdisp	Summa budget 2014	Avvikelse Budget /Bokfört	Ombudg etering	Täckning anslag	Överskott/ Underskott
Geosecma for Arc Gis - uppgradering	209,6	285,0		285,0	75,4			75,4
Summa miljö- och byggnadsnämnd	209,6	285,0	0,0	285,0	75,4	0,0	0,0	75,4

Summa	31 155,3	25 390,0	16 049,0	41 439,0	10 283,7	13 589,0	1 999,0	-1 306,3
--------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------	-----------------

INVESTERINGSREDOVISNING

Forts investeringsredovisning

Taxefinansierat - Affärsdrivande verk

Projekt	Bokfört	Budget	Tilläggs- anslag	Summa	Avvikelse	Ombudg	Täckning	Överskott/ Underskott
Vatten- och avloppsverket	2014	2014	o omdisp	budget	Budget /Bokfört	etering	anslag	
Renhållningsenheten								
Arc-Gis - datasystem komplettering	100,0	100,0		100,0	0,0			0,0
Inköp av fyrhjuling	83,1	100,0		100,0	16,9			16,9
Kväverening AVR	369,3	2 500,0		2 500,0	2 130,7	2 130,7		
Gälleberg AVR			300,0	300,0	300,0	300,0		
Reservvattentäkt	199,4			0,0	-199,4		199,4	
Summa renhållningsenhet	751,8	2 700,0	300,0	3 000,0	2 248,2	2 430,7	199,4	16,9

Projekt	Bokfört	Budget	Tilläggs- anslag	Summa	Avvikelse	Ombudg	Täckning	Överskott/ Underskott
Renhållningsverket	2014	2014	o omdisp	budget	Budget /Bokfört	etering	anslag	
Renhållningsenheten								
Inköp av sopkärl	94,4			0,0	-94,4			-94,4
Container	65,0				-65,0			-65,0
Sluttäckning deponin	317,8	500,0	1 220,6	1 720,6	1 402,8	1 402,8		
Summa renhållningsenhet	477,2	500,0	1 220,6	1 720,6	1 243,4	1 402,8	0,0	-159,4

Totalt kommun – skatte och taxefinansierat

Totalt kommunen	Bokfört	Budget	Tilläggs- anslag	Summa	Avvikelse	Ombudg	Täckning	Överskott/ Underskott
	2014	2014	o omdisp	budget	Budget /Bokfört	etering	anslag	
Teknisk nämnd	26 146,6	19 955,0	14 015,1	33 970,1	7 823,5	11 041,0	1 999,0	-1 218,5
Kommunstyrelsen	2 717,4	3 600,0	927,0	4 527,0	1 809,6	1 972,8	0,0	-163,2
Barn- och utbildningsnämnd	1 302,8	1 000,0	466,9	1 466,9	164,1	164,1	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	718,1	250,0	529,0	779,0	60,9	60,9	0,0	0,0
Social- och omvårdnadsnämnden	60,8	300,0	111,0	411,0	350,2	350,2	0,0	0,0
Miljö- och byggnadsnämnden	209,6	285,0	0,0	285,0	75,4	0,0	0,0	75,4
Skattefinansierad verksamhet	31 155,3	25 390,0	16 049,0	41 439,0	10 283,7	13 589,0	1 999,0	-1 306,3
VA	751,8	2 700,0	300,0	3 000,0	2 248,2	2 430,7	199,4	16,9
Renhålln	477,2	500,0	1 220,6	1 720,6	1 243,4	1 402,8	0,0	-159,4
Totalt kommun	32 384,3	28 590,0	17 569,6	46 159,6	13 775,3	17 422,5	2 198,4	-1 448,8

Ledning och styrning av de kommunala verksamheterna

Målstyrning

Grunden för ett framgångsrikt arbete med att styra och leda de kommunala verksamheterna ligger i vår förmåga att återkoppla resultatet mot uppsatta mål. En första förutsättning är därför att det finns klart uttalade politiska viljeyttringar som sedan kan brytas ner till utvärderingsbara mål på verksamhetsnivå. Ett gemensamt program för styrning och ledning av verksamheterna har arbetats fram och antagits av fullmäktige i slutet av år 2000.

Detta program har av olika skäl inte implementerats i hela den kommunala organisationen varför såväl övergripande mål och inriktningsdirektiv som återkoppling av resultaten saknas för viktiga kommunala verksamhetsområden.

En gemensam nystart av den politiska styrprocessen tillhör därför en av de viktigaste uppgifterna som kommunen inriktar sitt arbete på framöver.

Verksamhetsöversyn

Kommunen har genomfört en fördjupad verksamhetsöversyn, som skall utgöra underlag för kommunens åtgärdsplan för åren 2015-2015 syftande till anpassning av verksamheten i storleksordningen 30 milj kr.

Målet är att den kommunala verksamheten skall bedrivas så effektivt som möjligt och att de anvisade medlen till olika verksamheter skall ge så stort utbyte som möjligt. Fokus i översynen är att beskriva nuläget för den kommunala verksamhetens effektivitet och upprätta förslag på anpassningsåtgärder och effektiviseringsmöjligheter, redovisa alternativ till resursfördelningsmodeller och belysa uppföljning och avvikelshantering för ekonomi och verksamhet samt analysera kommunens ekonomistyrning mm.

Omvärldsanalys

Budgetförutsättningar 2015-2018

(Källa: Skl Cirkulär 2014:59 och 2015:7)

Efter en stark avslutning på fjolåret har svensk ekonomi i år utvecklas förhållandevis svagt. Det främsta skälet är en fortsatt svag internationell utveckling och därmed en fortsatt svag svensk export. Svensk BNP beräknas i år växa med 1,9 procent. Nästa år ser förutsättningarna bättre ut och BNP beräknas då växa med 2,9 procent. Arbetsmarknaden har utvecklats betydligt bättre än BNP och fortsätter att generera ökad sysselsättning. Den starka ökningen av arbetskraften har dock inneburit att arbetslösheten bitit sig fast kring 8 procent. Den kommer nu successivt minska ned till omkring 6,5 procent 2016. Tack vare att ekonomin befinner sig i en återhämtningsfas växer det reala skatteunderlaget relativt snabbt, med över två procent nästa år och omkring 1,5 procent året därefter. Underskottet i den offentliga sektorns finanser minskar långsamt men stannar ändå på minus 0,5 procent 2018, betydligt lägre än det mål som riksdag och regering ställt upp för sparandet om ett plus på 1 procent. Eftersom BNP samtidigt växer innebär det inte någon ökning av den offentliga bruttoskulden i förhållande till BNP.

Den privata konsumtionen utvecklades svagare under det tredje kvartalet än beräknat, delvis förklarad av tillfälliga faktorer, och därmed blir årets ökning något långsammare än vad vi tidigare räknat med. Lägre förväntningar från konsumenterna och att 2015 startar från en lägre nivå betyder att också nästa års ökning revideras ned. Å andra sidan har hushållens inkomster utvecklats mycket gynnsamt sedan mitten av 2000-talet. Mellan 2005 och 2013 har hushållens reala disponibla inkomster vuxit med i genomsnitt 3,2 procent per år. Under samma period har hushållens konsumtionsutgifter ökat med endast 1,9 procent i ge-

nomsnitt per år. Hushållens sparande har därmed stigit mycket kraftigt. Åren 2012 och 2013 nådde hushållens nettosparkvot den högsta nivån i modern tid.

Produktivitetens utvecklingen har varit mycket svag, eller obefintlig i ett antal år. Den svaga utvecklingen inleddes redan 2006, ett par år före finanskrisen. Efter återhämtningen 2010 har produktiviteten varit i stort sett oförändrad. Vi räknar med att den återgår till att öka, men inte lika snabbt som tidigare. Det kommer att ha betydelse för såväl BNP-utvecklingen som löneökningarna på sikt.

Prisutvecklingen har under en tid varit mycket svag. Konsumentprisindex har sedan slutet av 2011 varit i stort sett oförändrat. En bidragande orsak till denna stagnation är lägre räntor, men även den underliggande inflationen (KPIF) har varit mycket låg. Kronförsvagningen i kombination med en allt starkare inhemsk efterfrågan drar efterhand upp inflationstalen.

Tabell. Nyckeltal för den svenska ekonomin (Procentuell förändring om inte annat anges)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BNP*	1,3	1,9	2,9	3,2	2,3	1,9
Sysselsättning, tim*	0,4	1,7	1,3	1,6	0,7	0,4
Arbetslöshet, nivå	8,0	7,9	7,4	6,6	6,5	6,5
Timlön, naträkenskap	2,0	2,0	3,0	3,2	3,4	3,5
Timlön, konjlönestat	2,5	2,8	3,0	3,2	3,4	3,5
Konsumentpris, KPIX	0,5	0,2	0,4	1,4	1,7	1,9
Konsumentpris, KPIF	0,9	0,5	0,9	1,6	1,8	2,0
Konsumentpris, KPI	0,0	-0,2	0,2	1,6	2,9	3,1
Realt skatteunderlag	1,5	1,6	2,4	1,8	1,5	1,2

Utvecklingen på arbetsmarknaden kan beskrivas som splittrad. Trots relativt svag tillväxt har sysselsättningen stått emot och utvecklats förvånansvärt bra. Samtidigt har antalet personer i arbetskraften fortsatt att växa. På sikt är det naturligtvis bra, men med den begränsade efterfrågan på arbetskraft har det inneburit att arbetslösheten har bitit sig fast runt 8 procent. Vi räknar dock med att arbetslösheten sjunker under 2015. Det är det stora tillskottet av utrikes födda som gjort det möjligt för arbetskraften och

sysselsättning att öka snabbt sedan 2005. Födda utanför Europa utgör en betydande andel av sysselsättningsökningen. Gruppen svarade för 135 000 av ett totalt plus på 240 000 personer.

Skatteunderlagsprognos

Tabell. Olika skatteunderlagsprognoser (Procentuell förändring)

Källa: Regeringen, Ekonomistyrningsverket samt Sveriges

	2014	2015	2016	2017	2018
SKL, feb 2015	3,2	5,1	5,1	4,5	4,3
SKL, dec 2014	3,3	5,2	4,7	4,5	4,2
SKL, okt 2014	3,5	5,1	5,1	4,8	4,5
ESV, jan 2015	2,8	4,7	4,4	4,7	4,5
Regeringen, jan 2015	2,9	5,1	5,5	5,8	4,8
Regeringen, okt 2014	3,3	4,6	5,5	5,3	4,6

kommuner och landsting.

Under 2014 steg antalet arbetade timmar i ekonomin betydligt mer än 2013 samtidigt som den automatiska balanseringen av inkomstanknutna pensioner höll tillbaka pensionsinkomsterna. Det resulterade i att skatteunderlaget växte i samma takt som året innan exklusive effekter av regelförändringar. Arbetade timmar ger ett stort bidrag till skatteunderlagstillväxten även i år. Tack vare tilltagande löneökningar och en snabb utveckling av pensionsinkomsterna skjuter skatteunderlaget fart och visar det största ökningstalet sedan 2008. Nästa år fortsätter den konjunkturella återhämtningen med ytterligare ökning av antalet arbetade timmar, stigande timlöner och tilltagande pensionsinkomster. Det motverkas visserligen av minskade arbetslöshetsersättningar och en snabbare ökning av grundavdragen, men skatteunderlaget växer ändå i samma höga takt.

Skatteunderlaget fortsätter växa med god men avtagande fart perioden ut. Att ökningstakten avtar beror främst på att arbetade timmar inte längre ökar i samma utsträckning i och med att konjunkturuppgången beräknas övergå till en situation med ekonomi i balans under 2016.

Hållbarhetsredovisning

Miljöredovisning

Tidaholms kommun arbetar målmedvetet och långsiktigt för att nå den politiska målsättningen om hållbar utveckling, vilket finns angivet i såväl lokala mål och strategier som i nationella mål. Hållbar utveckling utgör paraplyet för att kommunen skall nå en långsiktig balans mellan sociala, ekonomiska, miljömässiga och kulturella aspekter.

I december 2009 antog kommunfullmäktige ”Framtidsplan 2020”, fördjupad översiktsplan för Tidaholms stadsbygd. I planen redovisas såväl övergripande mål och strategier som ämnesspecifika strategier för att Tidaholms ska nå hållbar utveckling. Utgångspunkten i strategierna är de nationella miljömålen.

Som ett led i kommunens arbete mot ett hållbart Tidaholm har kommunfullmäktige antagit naturvårdsprogram, energiplan och vindbruksplan, där inriktningen är hållbar utveckling av biologisk mångfald och mindre fossilbränslen och mer förnyelsebar energi.

Energi

Energiplanen för Tidaholms kommun antogs av kommunfullmäktige i september 2010. Planens övergripande mål är att ”Tidaholm är självförsörjande på förnybar energi”.

Fjärrvärmeverket som till 95 % eldas med biobränsle gör det möjligt att fasa ut olja och elvärme inom Tidaholms stad.

Energiplanen medger efter att den reviderats att kommunen kan köpa in miljöbilar istället för endast gasbilar.

Vind

I vindbruksplanen redovisas lämpliga områden för etablering av vindkraftverk. Inom

dessa områden ges förutsättningar att bygga cirka fyrtiofem (45) vindkraftverk. Den beräknade energiproduktioner beräknas uppgå till 243 GWh/år beroende på vindkraftverkens storlek.

Fjärrvärme

Av det totala antalet lägenheter i flerbo- stadshus som år 2013 uppgick till 2324 lägenheter är 69 % (1609 lgh) anslutna till fjärrvärme.

Tidaholms kommuns fastighetsbestånd (förskolor, skolor, idrottshallar m fl) värms till 89 % upp med fjärrvärme och 4 % med bergvärme, en ökning med 4 respektive 2 % från år 2010.

Av Tidaholms Bostads AB (TBAB) 272 lägenheter värms samtliga upp med förnyelsebar energi (fjärrvärme 98,2 % och markvärme 1,8 %). TBAB:s industrifastigheter värms till 100 % upp med fjärrvärme.

Berg- och yjordvärme

Antalet fastigheter som har berg- och yjordvärme som uppvärmning uppgick 2014 till 750 stycken fastigheter.

Hållbara transporter

Strategin är att det skall finnas trygga och säkra gång- och cykelvägar mellan bostad, skola, arbete och fritidsaktiviteter samt att kommunikationer ska stödja studier, arbete och boende.

Inom en radie på 1500 meter från Gamla Torget finns cirka 2 mil gång- och cykelvägar varav samtliga är länkade till Ringvägen som utgör ryggraden för GC-vägnätet.

Avfall som resurs

Kommunfullmäktigen antog 2010 en revidering av avfallsplanen, med övergripande målsättning att erbjuda kommunens invånare en god service till rimlig kostnad samt ett resurs- miljöriktigt omhändertagande av avfall.

Rent vatten

Som en naturlig fortsättning på projektet enskilda avlopp har ett i nytt projekt påbörjats som riktar sig till djurhållande fastigheter och stallgödselhantering. Målet med projektet är att minska näringsbelastningen till ån Tidan som ingår i Västerhavets vattendistrikt. Av tvåhundra djurhållande fastigheter var det etthundra som måste utföra åtgärder för att minska näringsläckaget.

Tidaholm har bra luftkvalitet

Kommunerna har ett ansvar att EU:s miljökvalitetsnormer för utomhusluft följs. De mätningar som genomförts visar på att Tidaholms kommun ligger under de riktvärden som angetts under delmålet i det nationella målet ”Frisk luft”. Partiklar (PM10) är den luftförorening som bedöms medföra störst hälsoproblem i svenska tätorter.

Biologisk mångfald

Som ett led i kommunens arbete med hållbar utveckling antog kommunfullmäktige 2010 ett naturvårdsprogram. Syftet med naturvårdsprogrammet är bland annat att vara vägledande för kommunens arbete med naturvård och hur kommunen arbetar mot de nationella miljömålen.

Vid 2013 års utgång var 3067, 2 ha skyddad natur i form av naturreservat, en ökning med 55,68 ha från 2010. Stadens biologiska mångfald ska skyddas i detaljplaner.

Under 2014 har projektet ”Tidan genom Tidaholm slutförts”. Rapporten visar på att det finns möjlighet att skapa fria vandringsvägar för fisk i Tidan.

God tillgång till tätortsnära natur och rekreation

I Tidaholm finns det gott om tätortsnära natur för att utöva den dagliga motionen. Samtliga skolor har tillgång till en skolskog. Avstånden mellan bostaden och naturen är korta vilket gör det möjligt att gå eller cykla för att snabbt komma ut i naturen. Ånarundan, Hellidsberget och Stall-

ängsskogen utgör viktiga tätortsnära rekreationsområden.

Kulturhistoriska byggnader

Strategin¹ för kommunalt ägda kulturhistoriska byggnader är att de ska ha ett långsiktigt skydd. Skyddet består bland annat av att kommunala värdefulla byggnader inte får rivras. Kommunen äger tjugofyra byggnader. Strategin är ett led i att uppfylla det nationella miljömålet ”En god bebyggd miljö”. Sammanlagt har åtta kommunala byggnader ett bevarandeskydd, därutöver finns tre privata byggnader som är skyddade med rivningsförbud.

Radon

Ett av delmålen i ”God bebyggd miljö” är att alla skolor och förskolor senast år 2010 ha en radonhalt på lägre än 200 Bq/kbm luft. I samtliga skolor och förskolor som bedrivs i kommunala fastigheter visar genomförda mätningar att radonhalten ligger under 200 Bq/kbm och uppfyller därmed delmålet en god inomhusmiljö.

Miljöpris

Miljö- och byggnadsnämnden miljöpris delades ut 2014 till Erica och Henrik Petersson, ägare av fastigheten Kämpen 8. Miljöpriset utdelas årligen sedan 2010 till personer eller organisationer som på ett förtjänstfullt sätt verkat för en hållbar ekologisk utveckling och en förbättrad livsmiljö.

Offentlig upphandling och miljövänliga inköp

Under 2009 påbörjades inköpssamverkan med Skövde kommun, där Tidaholms kommun köper tjänsten av upphandlingsfunktionen.

Riksdagen har satt upp ett inriktningsmål som säger att 25 % av den offentliga sektorns inköp av livsmedel bör vara ekologiska år 2010.

¹ Framtidsplan för Tidaholms stadsbygd

Personal

Personalvolym

Det finns olika sätt att mäta personalvolymen:

- Antal anställda vid en viss tidpunkt
- Antal årsarbetare vid en viss tidpunkt
- Genomsnittligt antal anställda/årsarbetare
- Personalresurs utifrån volymen närvarotimmar under året.

All statistik är en ögonblicksbild och vi har valt att redovisa personalvolymen i form av antalet anställda och årsarbetare vid årets slut. Antalet tillsvidareanställda årsarbetare uppgick 2014 till 997 jämfört med 985 år 2013. Vi kan vidare utläsa förändringen i personalvolym mellan nämnderna.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har under året minskat från 92,19 % till 91,90 %.

Antal anställda per nämnd

Nämnd	2014	2013	2012	2011
Kommunstyrelse	40	39	45	48
Teknisk nämnd	83	87	85	80
Miljö- och bygg	8	10	10	10
Kultur- och fritid	32	31	31	30
Barn- och utbildning	428	428	427	429
Social- och omvårdnad	496	480	476	470
Totalt	1087	1075	1074	1067

Antal årsarbetare per nämnd

Nämnd	2014	2013	2012	2011
Kommunstyrelse	36	36	40	43
Teknisk nämnd	78	81	78	73
Miljö- och bygg	8	10	10	10
Kultur- och fritid	27	26	27	26
Barn- och utbildning	412	412	410	409
Social- och omvårdnad	437	419	413	407
Totalt	997	985	977	968

Personalen består av

17,0% män medelålder	48,7 år
83,0% kvinnor medelålder	47,7 år
Total medelålder	47,8 år

Personalens åldersstruktur kan också beskrivas så här.

- 248 personer är under 40 år
- 346 personer är i intervallet 40 till 49 år
- 146 personer är mellan 50 och 54 år
- 171 personer är mellan 55 och 59 år
- 176 personer är 60 år eller mer.

Medelåldern har under året ökat, från 47,02 år till 47,8 år. Könsfördelning är inte acceptabel, andelen män har ökat något från 16,9% 2013 till 17,0% 2014. Andelen anställda av underrepresenterat kön bör ökas inom samtliga yrkeskategorier.

Personalomsättningen har börjat mätas from 2011 och grundas på formeln Antal tillsvidareanställda som slutat sin anställning i Tidaholms kommun under året dividerat med genomsnittligt antal tillsvidareanställda. Kommunens totala personalomsättning år 2014 uppgår till 7,93 % och det har ökat sedan 2013 då det var 6,27 %.

Tidsbegränsade anställning

Vikarie och allmän visstidsanställning (ava) är månadsavlönad när anställningstiden uppgår till längre än 3 månader. Timanställd innebär att man är anställd på kortare tid.

Tidsbegränsade anställningar	14
Vikarie/ava, månadsavlönade	72
Timanställda	457
Totalt	529

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Närvaro/Frånvaro

Närvarotid och frånvarotid kan vara av intresse att analysera tillsammans med omfattning på mertid och vikarier. Nedan redovisas närvaro- och frånvaroprocenten för kommunens samtliga anställda samt orsaken till frånvaron.

Närvaro och frånvaro i %	2014	2013	2012	2011
Sjukdom	6,20	5,60	5,30	5,00
Vård av barn	3,80	3,90	3,70	3,80
Semester	7,10	7,10	6,90	6,90
Övrig ledighet	2,70	2,20	2,80	3,30
Arbetad tid	80,20	81,20	81,30	81,00

Här kan man utläsa att den samlade ledigheten har ökat sedan förra året och att sjukfrånvaron ökat.

Semesterlöneskuld

Kommunens skuld till de anställda i form av intjänad semester har ökat under året. Okompenserad övertid har minskat något medan ferielön/uppehållslöneskuld har ökat.

(tkr)	2014	2013	2012	2011
Sem. löneskuld	13 473	13 006	12 468	11 543
Ferie/ uppehållslöneskuld	6 084	5 800	5 703	5 271
Okomp. övertid	1 308	1 379	1 333	1 360
PO-kostnader	8 025	7 763	7 501	6 990
Totalt	28 890	27 948	27 005	25 164
Förändring	942	943	1 841	-507

Väsentliga personalförhållanden

Den totala sjukfrånvaron nedan avser samtliga anställda och anges i procent av sammanlagd ordinarie arbetstid.

Kvinnor	2014		2013	
	Antal	Sjukdom %	Antal	Sjukdom %
Åldersgrupp				
-29	127	4,1	120	5,2
30-39	192	6,0	220	4,6
40-49	329	7,8	312	7,2
50-59	280	5,4	293	5,4
60-	147	9,5	154	8,7
Genomsnitt	1 075	6,6	1 099	6,2

Män	2014		2013	
	Antal	Sjukdom %	Antal	Sjukdom %
Åldersgrupp				
-29	29	1,7	24	1,0
30-39	46	1,2	47	1,8
40-49	56	5,4	59	3,6
50-59	68	3,9	67	3,2
60-	51	4,2	42	3,8
Genomsnitt	250	3,3	239	3,0

Frånvaro i form av sjukdom kräver en djupare analys och med anledning därav redovisas också sjukdom fördelat på kön och åldersgrupp.

Av det totala antalet sjukdagar på 24 185 är 16 833 långtidsfrånvaro omfattande 60 dagar eller mer, dvs. 69,6 %. För 2013 var motsvarande siffra 66,1 %.

Sjukfrånvaro per förvaltning i %

Nämnd	2014	2013	2012	2011
Kommunstyrelse	4,1	4,7	4,0	4,4
Teknisk nämnd	5,7	3,9	5,3	3,6
Miljö- och bygg	2,2	1,3	1,3	0,6
Kultur- och fritid	8,1	8,7	9,5	8,8
Barn- och utbildning	5,4	4,2	4,3	4,5
Social- och omvårdnad	7,1	7,3	6,3	5,8
Totalt	6,2	5,6	5,3	5,0

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Kommunens totala personalkostnad

(tkr)

	2014	2013	2012	2011
Direkt ersättning	370 171	351 899	344 082	334 358
Personalomkostnad	135 075	128 982	126 655	122 568
Totalt	505 246	480 881	470 737	456 925

Den stora ökningen av personalkostnaderna mellan 2013 och 2014 beror huvudsakligen på

- 12 nya årsarbetare, 4 200 tkr
- Löneökning (helår), 13 000 tkr
- Valår (2 val), 593 tkr
- Avgångsvederlag, 2 500 tkr
- Förändringen av semesterlöneskuld, 942 tkr
- Ökade vikariekostnader 1 700 tkr

Pensionsavgångar, de som fyller 65 år

Personalkategori	2014	2013	2012	2011
Omvårdnadspersonal*	6	4	10	13
Lärare**	4	6	4	3
Förskolelär./barnskötare	0	5	5	3
Lokalvårdare	0	3	2	1
Assistent/sekreterare	1	0	1	0
Chef/arbetsledare	0	0	1	0
Rektorer	1	0	0	1
Fastighetsskötare/vaktm	2	0	0	2
Övriga	5	6	7	4
Totalt	19	24	30	27

Löneläge december 2014, tillsvidareanställda

	Kvinnor	Män	Totalt
Medellön	25 549	27 347	25 855
Medianlön	24 500	26 300	24 650
Percentil 90	30 290	33 000	30 700
Percentil 10	21 660	22 374	21 711

Personalkostnadernas delar

Personalkostnaderna kan brytas ner på lön till olika grupper av anställda samt tillägg av olika slag. Om en analys skall ge möjlighet att koppla samman med den prestation som utförs behöver personalkostnaderna dessutom brytas ner på nämndnivå. Nedan redovisas personalkostnaden per nämnd och hur lönesumman fördelar sig mellan tillsvidareanställda, vikarier, mertid och övriga tillägg mm.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Personalkostnader per nämnd år 2014

Kostnad tkr	Nämnd							Summa	
	Ks	Tn	Mbn	Kfn	Bun	Soc	Sem.byn	2014	2013
Arvode	2 276	306	335	314	650	603	32	4 516	4 529
Ord personal	16 380	24 273	3 424	7 932	135 961	123 999		311 970	295 976
Vikarier	103	788	39	554	5 115	12 917		19 516	18 251
Mertid	174	1 124	5	201	1 538	3 730		6 773	6 423
OB, Beredskap	3	961		141	843	14 224		16 172	15 485
Övrigt	808	53	5	31	249	3 810		4 956	4 527
Beredskapsarbete		43		179	991	5 057		6 269	6 708
Direkt lön	19 743	27 549	3 808	9 351	145 347	164 342	32	370 171	351 899
Pers.omkostn	6 985	10 227	1 290	3 378	53 677	59 509	9	135 075	128 982
Totalt	26 728	37 776	5 098	12 729	199 024	223 851	293	505 246	480 881

Personalkostnader förändring per nämnd mellan år 2013 och 2014

Kostnad tkr	Nämnd							Summa
	Ks	Tn	Mbn	Kfn	Bun	Soc	Sem.byn	
Arvode	-66	-19	42	-34	100	15	-51	-13
Ord personal	1 884	370	-233	182	6 476	7 437	-122	15 994
Vikarier	-385	-234	21	142	667	1 053	0	1 264
Mertid	64	-27	2	90	10	227	-16	349
OB, beredskap	-8	141	0	28	141	387	-1	688
Övrigt	299	-21	4	-2	20	128	0	429
Beredskapsarbete	-4 672	43	0	-89	-147	4 427	0	-438
Direkt lön	-2 884	252	-164	317	7 267	13 674	-190	18 272
Pers.omkostn	-1 164	101	-93	126	2 421	4 765	-62	6 093
Totalt	-4 048	353	-257	443	9 688	18 439	-252	24 366

Ekonomisk översikt - Kommun-koncernen

Förvaltningsberättelsen skall utgöra kommunstyrelsens översikt och analys av kommunens och de kommunala bolagens verksamhet.

Kommunkoncernen

Syftet med den kommunala koncernredovisningen (sammanställd redovisning) är att förbättra informationen i årsredovisningen genom att ge en sammanfattande bild av kommunen och de kommunala bolagens totala ekonomiska ställning och resultat.

Koncernredovisningen skall visa resultat, ekonomisk ställning och finansieringsförhållanden för koncernen som helhet efter att elimineringar gjorts för koncerninterna poster.

Enligt Rkr 8:2 är kommuner är skyldiga att upprätta sammanställd redovisning om ett av nedanstående villkor är uppfyllda:

- Kommunens andel av de kommunala koncernföretagens omsättning (högsta värdet av intäkter eller kostnader) uppgår till 5% eller mer av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag, eller om:
- Kommunens andel av de kommunala koncernföretagens balansomslutning uppgår till 5% eller mer av kommunens balansomslutning.

Vidare får företag där kommunens andel av omsättningen och omslutning är mindre än 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag undantas från de sammanställda räkenskaper. Därför är Stiftelsen Tidaholm – Hökensås Semesterby inte längre inkluderat i årets sammanställda redovisning.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom Tidaholms kommun:

Företag	Andel %
Tidaholms Bostads AB	100
Tidaholms Energi AB Koncern	100
Tidaholms Elnät AB	
Bösab (25 %)	

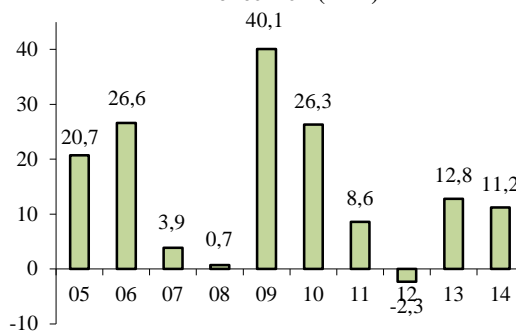
Ekonomi – Koncernen

Koncernens resultat uppgår år 2014 till 11 223 tkr (– 119 014 tkr).

De likvida medlen uppgår till 100 629 tkr per 2014-12-31 (86 512 tkr).

Koncernens långfristiga låneskuld uppgår till 426 466 tkr. Koncernens soliditet uppgår till 18,5 %, inkl pensions-skuld (17,0 % år 2013).

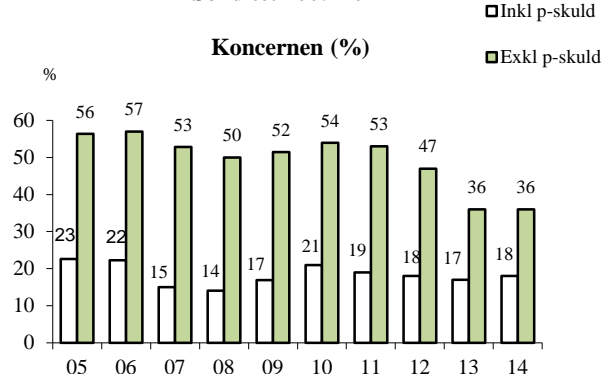
Årets resultat 2005-2014
Koncernen (Mkr)

Not: Exklusive jämförelsestörande poster

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser uppgår till 220 649 tkr varav intjänade pensionsförmåner för de anställda före 1998 utgör 186 107 tkr.

Soliditet 2005-2014

Soliditetsmättet visar hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Den redovisas ovan både med och utan pensionsskuld.

När det gäller bedömningen av de kommunala bolagens resultat och ekonomiska ställning är det främst Teab's höga skuldsättningsgrad som bör uppmärksammas. Fjärrvärmeverksamheten är högt belånad, inkl leasing av kraftvärmepanna.

För år 2014 redovisar koncernen TEAB ett betydligt bättre resultat än föregående år trots minskad försäljning på uppemot 20 % om man jämför med ett normalår. Försäkringsersättning för turbinhushaveriet föregående år har erhållits med 3 mnkr (år 2014). Minskade drift- och underhållskostnader samt lägre elpriser har gett positiv effekt på resultatet och affärområdet stadsnäts anslutning av nya kunder har gett positiv effekt.

Tbab's ekonomi och verksamhet är tidigare sanerad. Samtliga lägenheter har varit uthyrda under året 2014.

Information om bolagen

Tidaholms Bostads AB

Helägt kommunalt bostadsbolag som äger och förvaltar 280 lägenheter samt lokaler, garage och bilplatser i anslutning till bostadsfastigheterna. Bolaget förvaltar även industrifastigheten Granaten 7.

Nyckeltal (tkr)	2014	2013
Omsättning	19 417	19 211
Resultat	765	860
Balansomslutning	72 908	72 142
Soliditet %	10,7	9,8
Investeringar	0	1 404
Eget kapital	7 824	7 059

Tidaholms Energi AB

Svarar för fjärrvärmeverksamhet, elproduktion samt IT-verksamhet. Ägs till 100 % av kommunen. Bolaget bildades år 2001. Tidaholms Energi AB äger Tidaholms Elnät AB som distribuerar el. Moderbolaget Teab äger 25 procent av aktierna i Bredband Östra Skaraborg AB (Bösab).

Moderbolag

Nyckeltal (tkr)	2014	2013
Omsättning	61 778	61 812
Res efter fin post	4 270	- 4 384
Årets resultat	4 270	-4 384
Balansomslutning	228 696	214 444
Soliditet %	7,7	6,2
Investeringar	4 749	3 374
Eget kapital	+17 532	+13 262

Tidaholms Elnät AB

Bedriver distribution av el. Ägs till 100 % av Tidaholms Energi AB. Tidigare namn var Tidaholms Industriverk AB.

Nyckeltal (tkr)	2014	2013
Omsättning	38 061	37 589
Res efter fin post	5 572	2 981
Bokslutsdisp	-5 570	-3 076
Årets resultat	2	- 95
Balansomslutning	117 062	91 212
Soliditet %	19,0	19,6
Investeringar	21 063	4 842
Eget kapital	4 957	4 955

Tidaholms Energi AB - Koncern

Nyckeltal (tkr)	2014	2013
Omsättning	91 604	90 628
Res efter fin post	9 773	-1 665
Årets resultat	8 490	-2 338
Balansomslutning	349 951	334 990
Soliditet %	10,1	8,3
Investeringar	25 812	8 216
Eget kapital	35 356	27 669

Stiftelsen Tidaholm – Hökensås Semesterby

Stiftelsen ändamål är numera att lämna bidrag till främjande av fritidens utnyttjande för friluftsliv inom Tidaholms kommun, såsom anordnande av bad-, båt-, lek-, och tältplatser och därmed bidra till att besöksnäringen förädlas och utvecklas. Grundfonds-kapitalet har till 100 % skjutits till av kommunen.

Stiftelsen ingår fr.o.m. i år inte längre i den sammanställda redovisningen utan redovisas endast nedan.

Nyckeltal (tkr)	2014	2013
Utbetalade bidrag	413	45
Beslutade bidrag	417	458
Res efter fin post	-45	-69
Årets resultat	-7	-9
Balansomslutning	2 618	3 491
Soliditet %	92,9	82,6
Eget kapital	2 380	2 380

Ekonomisk översikt - Kommunen

Kommunen

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut ska kommunens verksamhet, fr.o.m. 1996 uppdelas dels i en skattefinansierad del och dels i de affärsdrivande verksamheterna. De affärsdrivande verksamheterna d.v.s. VA-verk och Renhållningsverk skall redovisas särskilt i s.k. balansräkningsenheter.

(När vi i förvaltningsberättelsen använder beteckningen Tidaholms kommun avser vi de skattefinansierade samt de affärsdrivande verksamheterna, d.v.s. VA-verk och renhållningsverk).

Årets resultat

Resultatet för Tidaholms kommun uppgår till 347 tkr.

Utgångsläget för verksamhetsåret 2014 är att vi har en budget med nollresultat. För att åstadkomma detta i samband med upprät-

tandet av budgeten inberäknades en engångsintäkt från AFA (5,7 miljoner kronor återbetalning premier avseende år 2004). Budgeten upprättades därmed enligt kommunallagens minimikrav för god ekonomisk hushållning. Inga AFA medel inflyter under 2014. Prognoser under verksamhetsåret indikerade därför ett avsevärt underskott. När vi kommer till bokslutstillfället kan vi däremot konstatera ett resultat på plus 347 tkr. Att vi kan redovisa ett överskott beror framför allt på:

- överskott renhållningsverket
- återhållsamhet planerat underhåll
- finansieringsprogrammets överskott samt
- åtgärdsprogram beslutades för att undvika/minimera underskott

Kommunens egen målsättning med begreppet ekonomi i balans utgörs av ett positivt resultat som ska uppgå till 1 % av kommunens skatteintäkter. Denna målsättning uppnås inte under 2014, då den uppgår till 0,0 %. Budgeterat resultat uppgick till + 150 tkr.

Inga jämförelsestörande poster

Resultatet 2014 påverkas inte av några jämförelsestörande poster. Fjolåret, 2013 påverkas dock av vissa jämförelsestörande poster (tkr) som måste beaktas vid en analys av jämförelse mellan åren.

I våra nyckeltal har vi därför valt att exkludera de jämförelsestörande posterna:

År 2014

Inga jämförelsestörande poster	0
Summa 2014	0

År 2013

Inlösen del av pensionsskuld	-139 192
Återbetalning AFA år 2005 o 2006	12 092
Nedskrivning bokf värde Kungsbros	-4 597
Summa 2013	-131 697

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Budgetavvikelser

I budget för 2014 uppgår årets resultat till + 150 tkr. Budgetutfallet blev – 1 110 tkr sämre än budgeterat resultat för skattefinansierad verksamhet.

Nämnderna redovisade ett budgetutfall på + 251 tkr. Här ingår dock att ett överskott på tekniska ska täcka kostnader som tagits inom investeringskostnaderna.

Sammanställning budgetavvikelser (tkr)

Nämnd	Budgetavvikelse
Kommunstyrelse	-1 171
Gemensam lönepott	18
Kultur- och fritidsnämnd	423
Barn- och utbildningsnämnd	-1 625
Miljö- och byggnadsnämnd	171
Social- och omvårdnadsnämnd	
-Socialförvaltningen	-8 689
-Omvårdnadsförvaltningen inkl gem	3 642
Teknisk nämnd	
-Fastighet, gata och park	1 775
-Skadereglering	32
-Planerat fastighetsunderhåll	1966
Bruket (IAC)	3709
	<u>251</u>
Finansiering	
Skatteintäkter	668
Finansiell kostnad och intäkt	1 488
Avskrivningar	1 280
PO-differens	1273
Medfinansiering E20	-400
Övrigt	30
	<u>4 339</u>
Delsumma avvikelse mot budget exklusive jämförelsestörande poster	4 590
Jämförelsestörande poster	
Återbetalning AFA-avgift	-5 700
	<u>-5 700</u>
Summa avvikelse mot budget skattefinansierad verksamhet	-1 110
Affärsdrivande verk	
VA-Verk	0
Renhållningsverk	1 307
	<u>1 307</u>
Summa avvikelse mot budget	197

Finansieringsprogrammet med bl.a. skatteintäkter, räntor m.m. redovisar ett budgetutfall på + 4 339 tkr.

Va-verket redovisar ett nollresultat men det egentliga resultatet är ett överskott på 649 tkr. Överskottet tar bort den fordran som kommunen hade på Va-kollektivet, enligt regelverket, och generar istället en skuld till Va-kollektivet på totalt 180 tkr.

Renhållningsverket redovisar ett överskott på + 1 307 tkr.

Jämförelsestörande poster

I budgeten räknades det med en återbetalning av sjukförsäkringsavgifter från AFA på 5 700 tkr för året 2004. Enligt beslut av AFA blev det ingen sådan återbetalning under 2014 och det är osäkert om det blir någon utbetalning framöver.

Resultatutjämningsreserv

Kommunen utnyttjade 2013 möjligheten att avsätta medel retroaktivt till en resultatutjämningsreserv (KF beslut nov 2013). I resultatutjämningsreserven finns 12 613 tkr.

Resultatet 2014 medger inte någon ytterligare avsättning. Enligt SKLs tolkning av lagstiftningen ska man utgå från det lägsta av den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 % av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomiskutjämning.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Kommunallagens balanskrav

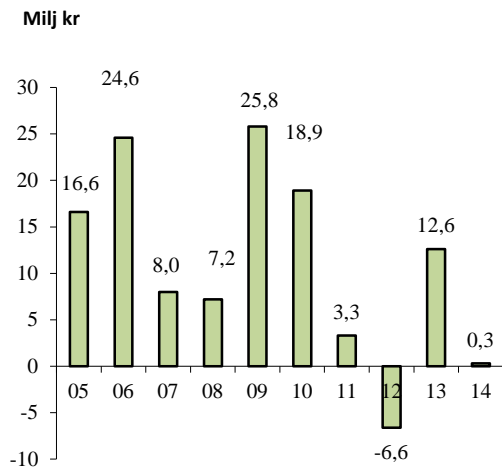
Kommunallagen ställer krav på god ekonomisk hushållning. Om kostnaderna överstiger intäkterna för räkenskapsåret skall det anges när och på vilket sätt det negativa resultatet ska regleras.

Avstämningen nedan visar att kommunen uppfyller balanskravet för räkenskapsåret. Realisationsvinster och orealiserade förluster i värdepapper ska frånräknas resultatet vid avstämning mot balanskravet.

Balanskravsutredning

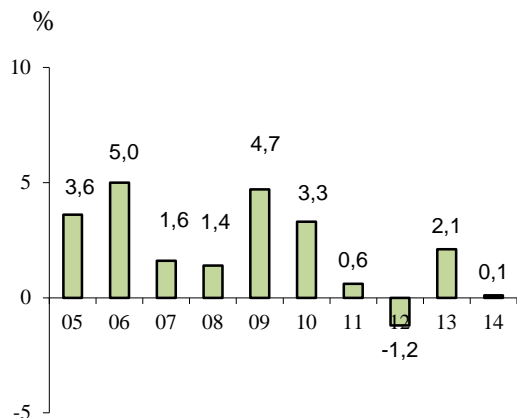
(tkr)	2010	2011	2012	2013	2014
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
Årets resultat	18 810	3 294	7 223	-119 086	347
Samtliga realisationsvinster	-666	-5 544	-1 343	-3 095	-30
Realisationsvinster enl undantag					
Realisationsförlust enl undantag	124	2 133	2 979		
Orealiserade förluster i värdepapper		3 924			
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper			-3 924		
Årets resultat efter balanskravsjustering	18 268	3 807	4 935	-122 181	317
Medel till RUR	-12 613				
Medel från RUR					
Synnerliga skäl				139 192	
Årets Balanskravsresultat	5 655	3 807	4 935	17 011	317
UB (RUR)	12 613	12 613	12 613	12 613	12 613
Skatteintäkter	565 490	571 207	572 315	602 958	611 037
1 % av skatteintäkter	5 655	5 712	5 723	6 030	6 110
Positivt EK	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Maximal reservering Resultatutjämningsreserv	12 613	0	0	0	0

Årets resultat 2005-2014, Tidaholms kommun

Not: Exklusive jämförelsestörande poster

Årets resultat i procent av skatter och statsbidrag Tidaholms kommun

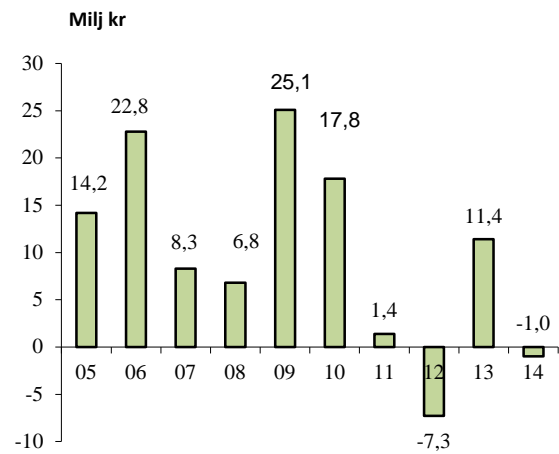

Not: Exklusive jämförelsestörande poster

Årets resultat 2005-2014, Skattefinansierad verksamhet

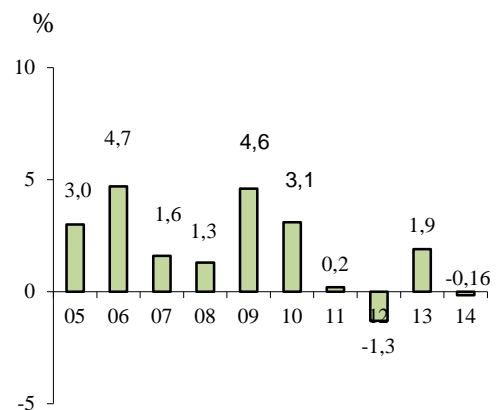
Kommunens skattefinansierade verksamheter har gett ett negativt resultat som uppgår till - 960 tkr.

De affärsdrivande verksamheterna ska finansieras av avgiftskollektivet och får inte täckas av medel från skattefinansierad verksamhet (Kommunens princip).

Not: Exklusive jämförelsestörande poster

Årets resultat i procent av skatter och statsbidrag Skattefinansierad verksamhet

Not: Exklusive jämförelsestörande poster

Skatteintäkter

(tkr)	Bokslut 2014	Budget 2014	Avv
Egna skatteintäkter	483 362	484 385	-1 023
Inkomstutjämnning	127 227	125 170	2 057
Kostnadsutjämnning	-17 390	-16 880	-510
Kostnadsutjämnning LSS	-6 038	-6 267	229
Regleringsbidrag/ -avgift	2 919	2 733	186
Strukturbidrag	1 309	1 305	4
Kommunal fastighetsavgift	20 927	20 889	38
Slutavräkning	-1 279	-966	-313
Summa	611 037	610 369	668

I jämförelse med budget för 2014 har skatteintäkter och generella statsbidrag gett ett överskott på 668 tkr.

Pensionsreserv

Kommunfullmäktige antog under år 2000 flera principiella beslut om kommunens framtida pensionsåtaganden. Bland dessa kan nämnas en uppbyggnad av en likviditetsfond för framtida pensionsutbetalningar.

Enligt fullmäktiges beslut har fondens medel disponerats för inlösen av del av kommunens pensionsskuld i början av år 2013.

Därmed är pensionsreserven/fonden i princip upplöst. Kvar av fondens medel är 6 179 tkr. En öppen fråga är användningen av återstående medel.

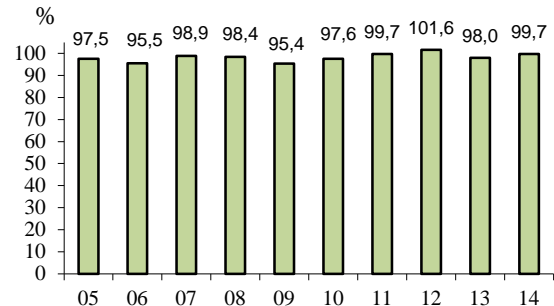
Pensionsskuld

Kommunens pensionsåtaganden redovisas i årsredovisningen enligt de rekommendationer som givits av Rådet för kommunal redovisning. Detta betyder att pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Dessa förpliktelser uppgår till 186 107tkr (195 180 tkr) inkl löneskatt.

Individuell del som intjänats under 2014 och som utbetalas under mars månad 2015 redovisas som kortfristig skuld. Under rubriken avsättningar i balansräkningen redovisas de poster som inte varit möjliga att försäkra bort.

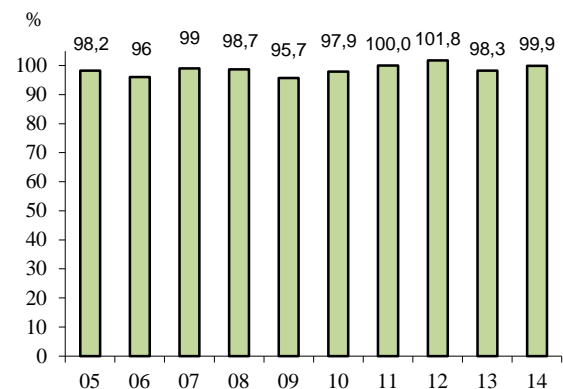
Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad, Tidaholms kommun.
Procent av skatter och statsbidrag.

Not: Exklusive jämförelsestörande poster

Verksamhetens nettokostnad, skattefinansierad verksamhet. Procent av skatter och statsbidrag.

Anm. I begreppet verksamhetens nettokostnad ingår även avskrivningar och pensionsskuldens förändring men exklusive jämförelsestörande poster.

Verksamhetens nettokostnad ställt i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag beskriver hur mycket den löpande verksamheten tagit i anspråk av tillgängliga resurser. För den skattefinansierade verksamheten har år 2014 99,9 % av skatteintäkter och generella statsbidrag gått till att finansiera den löpande driften i form av nämndernas verksamhet. Motsvarande andel för 2013 98,3 % före jämförelsestörande poster.

Verksamhetens nettokostnad före jämförelsestörande poster andel av skatteintäkter		
	2014	2013
Tidaholms kommun, tkr	608 966	591 104
Skattefinansierad verksamhet, tkr	610 616	592 785
Skatteintäkter, tkr	611 037	602 957
Andel nettokostnad Tidaholms kommun, %	99,7 %	98,0 %
Andel nettokostnad skattefinansierad verksamhet, %	99,9 %	98,3 %

I kommunbidragsavräkningen för 2014 uppvisar nämnderna en avvikelse mot kommunbidragen på 251 tkr (se sid 14).

Social- och omvårdnadsnämnden redovisar ett underskott på – 5 047 tkr, varav underskottet för individ- och familjeomsorgs-verksamheten uppgår till – 8 689 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden har under 2014 präglats av anpassningar för att nå en budget i balans. Trots betydande kostnadsanpassningar har nämnden inte lyckats nå hela vägen då resultatet för år 2014 är ett underskott på – 1 625 tkr.

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar ett överskott på 171 tkr.

Kommunstyrelsens verksamhet uppvisar ett underskott på – 1 171 tkr och för den gemensamma lönepotten ett överskott på 18 tkr. Kommunstyrelsens resultat belastas av avgångsvederlag på 2 379 tkr.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 423 tkr.

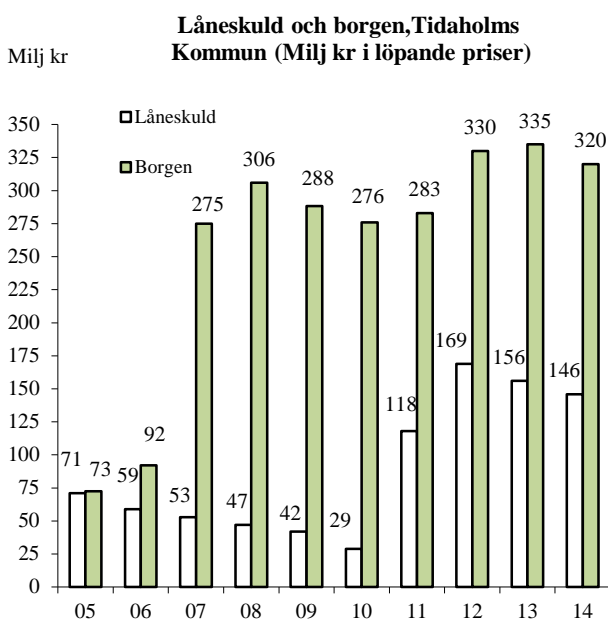
Tekniska nämnden redovisar ett överskott på 7 482 tkr för den skattefinansierade delen av nämndens verksamhet. Nämndens överskott förklaras huvudsakligen av att medel avseende planerat fastighetsunderhåll kvarstår för att finansiera investeringsprojekt istället. I nämndens verksamhet skall beaktas att här ingår Brukets industriområde (IAC) fr.o.m. år 2012. År 2014 är tredje verksamhetsåret och mot budget redovisas ett överskott på 3709 tkr. Beträktas

Brukets industriområde som en affärsverksamhet bör även resultatet innehålla kapitalkostnader. Resultatet uppgår då till – 1 115 tkr.

Ytterligare information om nämndernas verksamheter och ekonomi återfinns i verksamhetsberättelser för resp. nämnd.

Kommunens budgetmodell bygger på att över- och underskott i verksamheterna tas med till kommande år efter prövning.

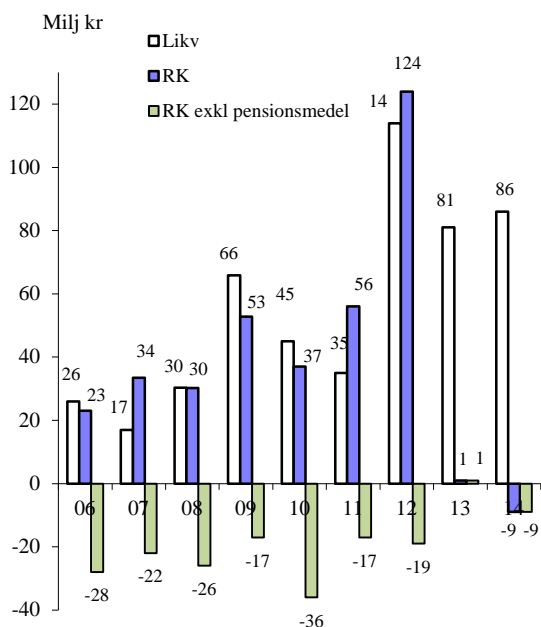
Finansiering

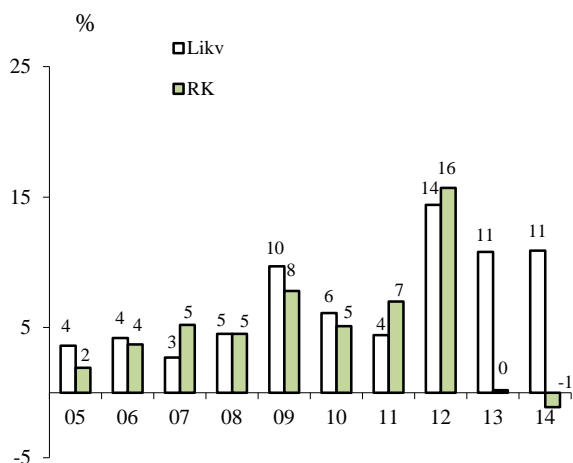
Lånepolicyn för Tidaholms kommun skall vara att undvika upplåning till investeringar i skattefinansierad verksamhet. Lån kan förekomma inom affärsdrivande verksamhet.

Kommunens låneskuld inkl kortfristig del uppgick vid början av år 2014 till 156 105 tkr och vid årets slut till 146 112 tkr.

Likvida medel och rörelsekapital, Tidaholms kommun (Milj kr i löpande priser)

Likvida medel och rörelsekapital (Procent av externa utgifter)

Likvida medel uppgick till 86 067 tkr (18 268 tkr) vid årsskiftet.

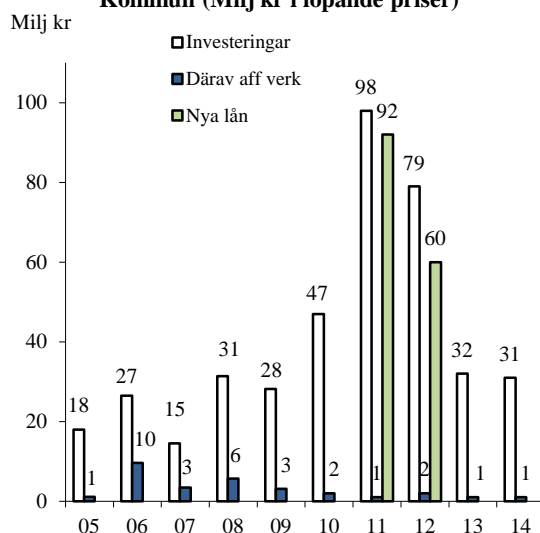
Likvida medel ställt i relation till externa utgifter uppgår till 10,9 % (10,8 % 2013). Likvida medel ställda i relation till kortfristiga skulder uppgår till 61,6 % (64,8 % 2013).

Likvida medel (tkr)	2012	2013	2014
Skattefinansierad verksamhet	109 736	75 685	79 204
Kommunen	32 468	61 818	69 397
Inlösen Teab	64 084		
Skatteskuld inlösen pension		3 397	
Ej utnyttjad kreditiv	9 794		
AÖS	3 390	4 306	3 643
Återstående pensionsmedel		6 164	6 164
Pensionsfond	78 702		
VA-verk	4 520	2 115	1 682
Renhållningsverk	-13	3 468	5 181
Summa	192 945	81 268	86 067

Medel tillhörande AÖS (Avfall Östra Skaraborg) ingår också i likviditeten.

Investeringar

Investeringar, upplåning, Tidaholms Kommun (Milj kr i löpande priser)

Totalt har investeringarna i materiella anläggningstillgångar uppgått till 32 384 tkr för Tidaholms kommun.

Dessa fördelas på

- Skattefinansierad verksamhet 31 155 tkr
  - Va-verk 752 tkr
  - Renhållningsverk 477 tkr
- (Se detaljerad investeringsredovisning på sidan 15.)

Projektet Forsenskolan håller på att avslutas i och med etapp 3 (markarbeten, aktivitetsytor m.m.). Skolan färdigställdes till höstterminen 2012.

Ombyggnad av Forshallen med ny entré, omklädningsrum, duschar m.m. har genomförts.

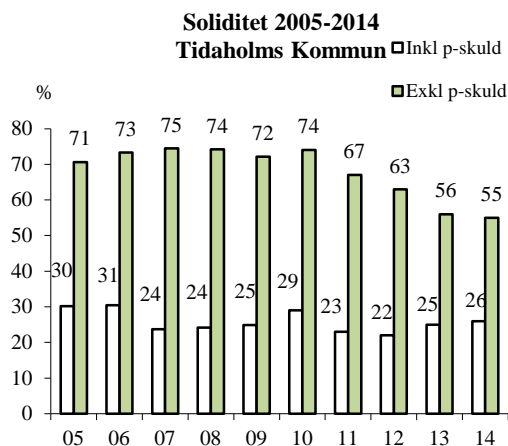
Syrsan och Stallängens renoveringar är slutförda. Om- och tillbyggnad av Björnens förskola är påbörjad.

Lokaler för Kulturskolan Smedjan har iordningställts på Smedjegatan 11.

Fontänen vid von Essens Plats har renoverats. Vidare har plattläggning på Gamla Torget och belysningsprojekt för Tidans genomförts.

Digitala informationstavlor skall sättas upp vid kommunens infarter. Vilka tas i bruk i början av 2015.

Soliditet

Soliditetsmättet visar hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Den redovisas ovan både med och utan pensionsskuld. (Fr.o.m. 1998 gäller nya redovisningsprinciper för beräkning av pensionsskuld.)

Soliditeten är jämförelsevis god.

Lokal utvecklingsreserv

Föregående bokslut avsattes medel av de återbetalade AFA-sjukförsäkringsavgifter som erhöles 2013 till en lokal utvecklingsreserv.

Medlen i den lokala utvecklingsreserven ska kunna disponeras för:

- förbyggande sociala insatser
- investeringar/satsningar som stärker kommunens utveckling

enligt särskilda riktlinjer.

Under året har inga medel disponerats och reserven är på 12 092 tkr.

Förväntad utveckling/Framtid

Ett omfattande förändringsarbete pågår i Tidaholms kommun. Kommunen har tagit ett fast grepp om målstyrningsprocessen och målarbetet. En process som skall leda oss i riktning mot kommunens vision. Kommunen har idag fyra angivna målområden: Attraktiv kommun, Invånaren i fokus, Boende och Näringsliv. Dessa skall beskrivas och förtydligas för att kunna underlätta målstyrningsarbetet.

Kommunen har genomfört en verksamhetsöversyn av kommunens verksamheter med extern medverkan. Nu gäller att överföra översynen till en kommunens åtgärdsplan och som syftar till att upprätthålla balans i den kommunala ekonomin och verksamheten.

En förutsättning för att kunna upprätthålla balans i ekonomi och verksamhet är en ändamålsenlig resursfördelning. En modell som är följsam med förändring av behoven och efterfrågan i verksamheten, men också följsam med de ekonomiska förutsättningarna för kommunen som helhet. En modell skall presenteras för budget 2016.

I kommande budgetprocess måste ges utrymme för dialog och förklarande aktiviteter för att budgeten skall vara ett instrument för ledning och styrning av den kommunala verksamheten. Beträffande resursfördelningen, som är en av de centrala momenten i budgetprocessen, ökar ansvarstagandet för

att utföra uppdraget om principerna för fördelningen av tilldelade medel är väl kända.

Tidaholms kommun arbetar målmedvetet och långsiktigt för att nå den politiska målsättningen om hållbar utveckling, vilket finns angivet i såväl lokala mål och strategier som i nationella mål. Hållbar utveckling utgör paraplyet för att kommunen skall nå en långsiktig balans mellan sociala, ekonomiska, miljömässiga och kulturella aspekter.

Kommunens befolkningsutveckling har varit stabil de senaste åren och med nuvarande förhållandevis positiva sysselsättningsläge arbetar kommunen nu på att till skapa lägenheter i kommunen vilket är nödvändigt för kommunens utveckling.

Med ett fokuserat och målinriktat arbete och gemensamma ansträngningar har Tidaholms kommun goda möjligheter att utvecklas i riktning mot visionen

”I Tidaholm skall man kunna leva och bo i en god livsmiljö som skapar trygghet, omsorg och utveckling för både individ och företag”.

Upplysningar om redovisningsprinciper

Tidaholms kommun

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (Rkr) vilket innebär att:

-Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna beräknas på ett tillförlitligt sätt.

-Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

-Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

-Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas och exkluderas i respektive post i resultaträkningen. Detta för att beloppen är så stora att jämförelsen mellan åren annars blir missvisande. Beloppen har specificerats i not 4.

Tillämpade principer

Tidaholms kommun följer den kommunala redovisningslagen på alla punkter utom vad som anges i lagens 2 kap 7§. I denna paragraf föreskrivs en dokumentation av redovisningssystemet. Planer finns på att ta fram en dokumentation under de närmaste åren.

Löner och övriga förmåner

Löner och övriga förmåner har redovisats enligt kontantmetoden. Kända avgångsvederlag har bokats upp under året.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för verkställda avskrivningar. Kommunen arbetar för närvarande med upprättande av ett nytt anläggningsregister. När detta är klart räknar vi med att fullt ut kunna tillgodose de krav beträff-

fande redovisning av anläggningstillgångarna som framgår av Rkr nr 11.4.

Lånekostnader

Under 2014 har inga räntor aktiverats.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till 0,5 prisbasbelopp.

Investeringsbidrag

Rkr rek nr 18 i den del som avser ”I den mån en avgift eller ett bidrag är hänförligt till en investering, ska inkomsten intäktsföras på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning.” Tidaholms kommun har fr.o.m. i år redovisat investeringsbidraget som en skuld.

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter ska enligt Rkr 18.1 redovisas som en skuld och intäktsföras i takt med att investeringsobjekten skrivs av över sina respektive nyttjandeperioder. Tidaholms kommun tillämpar ännu inte denna rekommendation utan redovisar anslutningsavgiften som en intäkt.

Avskrivningar

Planenliga avskrivningar beräknas på objektens anskaffningsvärden. Avskrivningar sker linjärt, dvs med belopp som är lika stora under objektets beräknade livslängd. Avskrivningen påbörjas när anläggningen tas i bruk.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 5, 10, 20, 33, 50 år.

På anläggningstillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar.

Enligt Rkr 11.4 rekommenderas tillämpning av komponentavskrivning om det förväntas vara en väsentlig skillnad i förbrukning av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter, tillgången ska då delas upp på dessa komponenter. Tidaholms kommun har ännu inte börjat tillämpa komponentavskrivning, däremot har dotterbolaget TEAB nu infört komponentavskrivning.

Leasing

De leasingavtal som kommunen har är av obetydligt värde och betraktas därför som operationella enligt rekommendationen i Rkr 13.2. Operationella leasingavtal överstigande tre års livslängd finns inte, varför upplysning om dessa inte har lämnats.

Dotterbolaget TEAB har fr.o.m. i år redovisat leasingen av värmepannan som finansiell leasing vilket harmoniserar med rekommendationen från Rkr..

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt BFN K3.

VA-Verksamhet

I enlighet med VA-lag redovisas årets överskott eller underskott som skuld eller fordran till VA-kollektiv.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 % inflytande i. Undantaget är stiftelsen Tidaholm-Hökensås semesterby som från och med i år inte ingår eftersom omsättningen och omslutningen är mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av figur på sidan 26.

De kommunala bolagen tillämpar bokföringsnämndens allmänna råd för att upprätta årsredovisning (K2 resp K3 för Tbab och Teab). I den sammanställda redovisningen har inte beaktats att kommunen och bolagen har olika redovisningsprinciper.

Internredovisning

Balansräkningsenheter

Kommunfullmäktige beslöt att fr.o.m. 1996 skall kommunens verksamhet uppdelas i en skattefinansierad del samt i de affärsdrivande verksamheterna. De affärsdrivande verksamheterna: VA-verk och Renhållningsverk redovisas särskilt i s k balansräkningsenheter. I kommunens ekonomisystem behandlas de olika redovisningsenheterna som skilda företag och med en egen kassa i kommunens koncernkonto.

Internränta

Internränta har beräknats på anläggningstillgångarnas bokförda värde med en räntesats på 2,5 %.

Läsanvisningar

Budget / Budgetuppföljning / Budgetutfall

Kommunen ska varje år enligt kommunallagen upprätta en budget för nästkommande kalenderår. Budgeten är en ekonomisk och finansiell plan. I budgeten anvisas hur mycket pengar som beräknas användas till olika verksamheter - man beviljar s.k. anslag. Under året är kommunen skyldig att föra räkenskaper och vid årets slut avsluta räkenskaperna i ett bokslut. I bokslutet görs jämförelser mellan bokföring och budget. Denna jämförelse görs på många olika nivåer och kallas budgetutfall. Ett positivt utfall kallas överskott och ett negativt underskott.

Kommunens budget delas upp i en driftbudget och en investeringsbudget. På driftbudgeten redovisar man kostnaderna och intäkterna för den löpande verksamheten. På investeringsbudgeten redovisas investeringsverksamheten. På investeringsbudgeten sker redovisningen enligt den s.k. kassapricipen, d v s utgifter och inkomster bokförs det år när betalningen sker.

Årsredovisning

I årsredovisningen redovisas kommunens finansiella utveckling med hjälp av tre redovisningsmodeller - resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning.

Resultaträkningen återger hur förändringen av kommunens eget kapital framkommit. Denna förändring kan även erhållas genom att jämföra eget kapital i de två senaste årens balansräkningar.

Kassaflödesrapport visar hur driftverksamheten, investeringsverksamheten och låneverksamheten bidragit till den uppkomna förändringen av rörelsekapitalet.

I **resultaträkningen** och kassaflödesrapporten ingår utgiftsposter och inkomstposter mellan nämnderna. För att få fram omslutningen måste sådana interna poster exkluderas.

I **balansräkningen** redovisas hur stora kommunens tillgångar är vid årsskiftet och hur dessa tillgångar är finansierade. Man säger också att balansräkningen visar hur kapitalet har använts och hur det har anskaffats. Tillgångarna är uppdelade i omsättningstillgångar och anläggningstillgångar. De senare är tillgångar med längre varaktighet t ex byggnader, fordon etc, medan de förra är kontanter och/eller tillgångar som på relativt kort tid kan omvandlas till kontanter.

Finansiering av tillgångar sker med eget kapital och/eller med lång- respektive kortfristiga skulder.

Likviditet - betalningsförmågan på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid).

Soliditet - andelen eget kapital av de totala tillgångarna, d v s graden av egna finansierade tillgångar.

Internränta - kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss tid.

Avskrivningar - planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar.

Periodisering - fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Skattekraft är skatteunderlaget dividerat med antalet invånare vid inkomstårets utgång, d v s den kommunalt beskattningsbara inkomsten per invånare.

Skatteunderlag är totalt kommunalt beskattningsbar inkomst för samtliga skattskyldiga i kommunen och framkommer vid inkomsttaxeringen.

Till
Fullmäktige i Tidaholms kommun
Organisationsnummer 212000-1736

Revisionsberättelse för år 2014

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmanrevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Kommunstyrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Revisionen har genomförts som samlad revision.

Lekmanrevisorernas granskningsrapporter avseende kommunens företag samt revisionsberättelser för dessa redovisas i bilaga till revisionsberättelsen. I bilaga redovisas även sakkunnigs rapport avseende granskningen av årsredovisningen 2014, vilket även gäller övriga revisionsrapporter som avser revisionsåret 2014.

Granskningsförutsättningar

I bilaga 1 (Revisorernas redogörelse) redovisas väsentliga fakta avseende revisionsåret 2014.

Särskilda granskningsiakttagelser

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar, innebärande uppsikt över den verksamhet som bedrivs av nämnderna och de kommunala företagen.

Vi har noterat att system och rutiner för att fullgöra ansvaret behöver utvecklas, bland annat avseende uppföljning av den interna kontrollen. Vid vår granskning av kommunstyrelsens protokollering har brister framkommit. Vi har uppmärksammat att styrelsen vidtagit åtgärder i syfte att komma tillrätta med påtalade felaktigheter.

Social- och omvårdnadsnämnd

Brukarnas behov inom äldreomsorgen har förändrats, vilket gör att verksamheten behöver omstruktureras. Bland annat finns 15 – 18 tomma platser på äldreboendena. En av nämndens framtida stora utmaningar bedöms vara att möta de behov som är förknippade med LSS. Det underskott som nämnden redovisar är orienterat till Individ- och familjeomsorgen. Vi bedömer att planeringsförutsättningarna i denna del av verksamheten är svåra.

Barn- och utbildningsnämnd

Skolledarnas arbetssituation har uppmärksammat. Nämnden/förvaltningen har påbörjat ett arbete där arbetstiden kartläggs. Skolinspektionen kommer att följa upp arbetet. Nämnden har en besvärlig lokalsituation, vilket till del beror på många nyanlända samt ensamkommande barn. Förvaltningen har på nämndens uppdrag genomfört en lokalutredning.

Tekniska nämnden

Av den granskning som vi genomfört framgår att fastighetsförvaltningen är effektiv och ändamålsenlig, samtidigt konstateras att verksamheterna i Tidaholms kommun generellt disponerar stora lokalytor. Former för att genomföra återkommande dialoger med lokalhyrande nämnder håller på att utvecklas. Årets resultat förklaras i huvudsak med att det avsatts medel för planerat underhåll som ännu inte har genomförts.

Kultur- och fritidsnämnden

Biblioteksverksamheten har under del av året inte varit fullt bemannad, men detta har inte i någon större omfattning påverkat verksamheten.

Museiverksamheten bedöms vara svår att kostnads- och intäktsberäkna. Hög ambitionsnivå, vilket nämnden anser att den har en skyldighet att ha, medverkar till att verksamheten tenderar att vara kontinuerligt underbudgeterad.

Stora investeringar har gjorts i badhuset.

Miljö- och byggnadsnämnden

Vi har noterat att nämnden hörsammat den kritik som vi tidigare framfört.

Samtidigt vill vi framhålla att ytterligare åtgärder krävs för att komma tillrätta med påtalade brister.

Nämndens målformuleringar är övergripande och allmänt hållna, vilket medför svårigheter att kontrollera graden av måluppfyllelse. Arbetet att konkretisera målformuleringarna har påbörjats.

Vår bedömning

Vi bedömer sammantaget att kommunstyrelse, nämnder och beredningar i Tidaholms kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att kommunstyrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

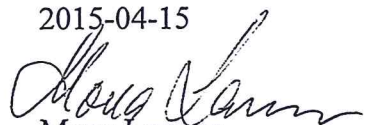
Vi tillstyrker att nedan nämnda styrelse, nämnder och beredningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2014:

- Kommunstyrelsen
- Social- och omvårdnadsnämnden
- Barn- och utbildningsnämnden
- Tekniska nämnden
- Kultur- och fritidsnämnden
- Miljö- och byggnadsnämnden
- Valnämnden
- Gemensam nämnd för räddningstjänsten

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för år 2014 godkänns.

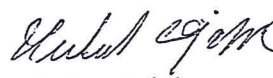
Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Tidaholm
2015-04-15

Mona Larsson
Ordförande

Tore Johansson,

CarlOve Kruus

Herbert Hjelm
Vice ordförande

Tord Viktorsson